

Det här köttet som sitter på framsidan på min kropp

KEHOLLINEN FEMINISMI STINA WOLLTERIN VISUAALISESSA ILMAISUSSA

Johanna Holmbäck

Maisterintutkielma

Syksy 2019

Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistis-Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä – Author Johanna Holmbäck	
Työn nimi – Title <i>Det här köttet som sitter på framsidan på min kropp</i> . Kehollinen feminismi Stina Wollterin visuaalisessa ilmaisussa	
Oppiaine – Subject Taidehistoria	Työn laji – Level Pro gradu
Aika – Month and year 9/2019	Sivumäärä – Number of pages 54
<p>Tiivistelmä – Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan ruotsalaisen taiteilijan, feministin ja kehoaktivistin, Stina Wollterin, visuaalista ilmaisua hänen Instagram-tilillään. Wollterin julkaisema visuaalinen ilmaisu keskittyy erityisesti kehollisuuteen, sukupuoleen, naiseuteen sekä feminismiin. Wollterin kamppailu kehollisuuden ja feminismin kentällä aktualisoituu erityisellä tavalla hänen Instagramissa julkaisemassaan visuaalisessa kuvastossa.</p> <p>Sosiaalisen konstruktionismin teoria toimii tarkastelun väljänä ylärakenteena. Kaikki toiminta, myös Wollterin Instagram-kuvasto, voidaan nähdä osana kielellistä ja toiminnallista prosessia. Metodologisina välineinä visuaalisessa analyysissä toimivat performanssi, vikuuri sekä representaatio. Teoreettinen ja metodologinen viitekehys muodostavat visuaalista luontaa taustoittavan kehon, ja analyysin tuloksena muodostuukin laajempi ymmärrys sukupuolisuuden, kehollisuuden ja visuaalisen ilmaisun yhteen kietoutumisesta.</p> <p>Tutkielman aineisto on noin 8000 kuvaa ja videota käsittävä Wollterin Instagram-tili, @stinawollter. Tarkempaa analyysiä varten on valittu kuusi kuva- ja videoteosta Wollterin käyttämien stinaskropptrix-, stinabildbetraktelser- ja stinawollterdansarforlivet aihetunnisteiden alta. Kuva-analyysiä tehdään yhdistämällä kuva ja kuvateksti liittämällä se tutkielman teoreettiseen ja metodologiseen viitekehykseen.</p> <p>Tutkielmassa eritellään käsitystä hyväksytystä, normatiivisesta naiskehosta, kehoihin liittyvästä normittamisesta ja tuon normittamisen mahdollisista vaikutuksista. Tähän suhteuttaen osoitetaan, minkälaisen visuaalisen ilmaisun avulla Wollter kamppailee normatiivista naiskeho- ja sukupuolikäsitystä vastaan. On syntynyt näkemys siitä, mitä kehollisen feminismin käsitteellä tässä tutkielmassa tarkoitetaan, ja miten tuota käsitettä voidaan käyttää visuaalisessa tutkimuksessa.</p> <p>Kehollinen feminismi visuaalisen analyysin välineenä tuo esille erilaiset rakenteelliset ja normatiiviset toiseuttavat prosessit, kun tuotetaan visuaalisia esityksiä kehoista. Käsitteen avulla voidaan erotella kehojen visuaalisen esittämisen tavan avulla tuotettua vastarintaa ja esimerkiksi voimaantumista. Kehollinen feminismi on murtumakohta, joka tarjoaa kuva-analyysille välineen nähdä inhimillinen todellisuus sukupuolen ja kehon takaa.</p>	
Asiasanat – Keywords Stina Wollter, kehollisuus, sukupuoli, kehoaktivismi, feminismi, kehollinen feminismi, visuaalinen analyysi.	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopiston JYX-julkaisuarkisto	
Muita tietoja – Additional information	

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
1.1 Tutkimuskysymykset	5
1.2 Tutkimusmenetelmä.....	6
1.3 Teoreettinen viitekehys	8
2 INSTAGRAM: VISUAALISEN KERRONNAN ERITYISPIIRTEITÄ	13
3 KORSETINLUUT POIKKI - #STINASKROPPTRIX.....	20
4 TUNNE KEHOSSASI - #STINASBILDBETRAKTELSER	29
5 ELÄMÄNTANSSI - #STINAWOLLTERDANSARFÖRLIVET	39
6 STINA WOLLTERIN KEHOLLINEN FEMINISMI.....	46
AINEISTOLUETTELO	51

Otsikon lainaus *Det här köttet som sitter på framsidan på min kropp* on peräisin Wollterin ilmaisusta videolla @stinawollter, liittyen hänen rintoihinsa. Julkaistu Instagramissa @stinawollter 24.2.2017.

1 JOHDANTO

Tutkielmassani käsittelen ruotsalaisen Stina Wollterin Instagram-mobiilisovelluksessa jakamien kuvien ja videoteosten visuaalista ilmaisua. Stina Wollter on ruotsalainen taiteilija, feministi sekä mediapersoona. Wollter pitää yllä kehoaktiivisuuden, feminismien ja taiteen aihepiirien ympärille kietoutuvaa Instagram-tiliä @stinawollter. Tutkielmassani keskityn erityisesti Wollterin visuaalisen ilmaisun merkityksiin naiskehon esittämiseen liittyvissä konteksteissa. Feministisen liikkeen ja postmodernismin mukanaan tuoma moniarvoistuminen ei ole poistanut esimerkiksi naiskehoille tai niiden visuaaliselle esittämislle asetettuja vaatimuksia, ennakkokäsityksiä ja jopa tabuja. Tämän hetken eriarvoistavat, toiseuttavat ja kahlitsevat näkökulmat naiskehoista purkautuvat esille erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Sosiaalinen media, sekä esimerkiksi mainonta, media ja populaarikulttuurin tuotteet¹, tuovat eteemme valtavan kuvavirran ja siten muun muassa käsityksiä siitä, minkälaiset kehot ovat tavoiteltuja, minkälaiset ovat vallitsevat kauneuskäsitykset, käsitykset tavoiteltavasta elämästä tai käsitykset hyvästä ihmisyydestä.²

Kehollisuuden esityksiä on nähtävillä eri sosiaalisen median alustoilla merkittävässä määrin, ja ne osaltaan ohjailevat katsettamme ja käsityksiämme. Kehoposiitivisuusliike³ syntyi 1960-luvulla yhdysvaltalaisen ja kanadalaisen feministisen liikkeen toimintana, ja sillä tähdättiin erityisesti vähentämään lihavuudesta koettua häpeää (ns. *fat shaming* - ilmiö). Kehoposiitivisuusilmiö pyrki jo tuolloin, ja pyrkii edelleen, kaikenlaisten kehojen hyväksyntään ja esillä olon hyväksyntään. Kehoposiitivisuus teemana kietoutuu myös usein naisen asemaan ja keskustelu aiheesta on polarisoitunutta: se käsittelee muun muassa laihuuden linkittämistä terveyteen, ja toisaalta näkökulmia siitä, kuinka myös negatiivinen suhtautuminen kehoon on haitallista terveydelle.

¹ Mm. Mäkelä, Puustinen & Ruoho 2006.

² Mm. Kyrölä 2004; Rossi 2003.

³ Mm. Cohen, Irwin, Newton-John & Slater 2019.

Kehopositiivisuuskeskustelu ei linkity kuitenkaan pelkästään terveystieteen näkökulmiin, vaan myös laajemmin erilaisiin kehollisuuksiin ja siten yksilöiden mahdollisuuksiin ja asemaan yhteiskunnassa. Yhtä kaikki, oikeanlaiseen naiseuteen ja naiskehoon liitetään useita miellelyhtymiä ja vaatimuksia. Naiskehon pitäisi näyttää tietynlaiselta ja sen pitäisi tuottaa määrättyjä asioita, kuten esimerkiksi lapsia ja täydellisiä pakaralihaksia. Kehomme ei vaikuta olevan yksityistä, vaan mitä suurimmassa määrin julkista. Tutkielmassa pohjavireenä kuljetan ymmärrystä siitä, että kehopositiivisuuden käsite yhdistyy vahvasti myös mm. rotuun, sukupuoleen ja ikään, eli moniperusteisesti risteäviin toiseuttaviin näkökulmiin.

Ei ole yhdentekevää, minkälaista visuaalista materiaalia katsomme. Kuvat piirtyvät tiukasti mieliimme ja muokkaavat osaltaan sitä prosessia, jonka lopputuloksena syntyy oman aikansa normatiivinen naiskeho. Tässä tutkielmassa keskitytään siihen tapaan, jolla Wollter kamppailee visuaalisen ilmaisunsa kautta nykyistä normatiivista naiskehon esittämisen tapaa vastaan. Wollterilla kamppailu liittyy nimenomaisesti kehopositiivisuuteen, ainutkertaisen elämän ylistykseen sekä hänen näkemykseensä, että lihaviin tai muutoin normatiivin ulkopuolelle toiseutettujen negatiiviset kokemukset aiheuttavat suurempaa haittaa yksilön terveydelle kuin esimerkiksi ylipaino.

Tutkielman rakenne muodostuu laajasta johdannosta, missä tutkielman teoreettinen ja metodologinen viitekehys avataan sekä tuodaan keskusteluun myös aikaisempi tutkimus aihepiiriin ympäriltä. Tämän jälkeen teoria sekä metodologiset välineet kulkevat kuva-analyysikappaleissa analyysin kehyksen muodostavina linsseinä. ”Instagram: visuaalisen kerronnan erityispiirteitä” -luvussa käsittelemme Instagramia sekä sosiaalisen median kuva-alustapalveluna, kuvien katsomiseen liittyviä metodologisia näkökulmia että tutkielman eettisiä kysymyksiä.

1.1 Tutkimuskysymykset

Tutkielmassani käsittelem Wollterin tapoja luoda visuaalista materiaaliaan ja sitä, miten hän ottaa kantaa naiskehojen visuaaliseen esittämiseen liittyviin näkökulmiin. Wollterin leikkivä, anarkistinen ja provosoiva tuotanto on tämän tutkielman keskiössä. Tutkielmassa pyrin osoittamaan Wollterin tavat haastaa perinteinen naiskehon ja naissukupuolen esittämisen tapa sekä osoittamaan niitä mahdollisia uusia merkityksiä, joita tuo haastaminen synnyttää. Wollterin visuaalisen ilmaisun voidaan nähdä haastavan normatiivisen tavan esittää naissukupuoli sekä naissukupuolen kehon liittämällä siihen vahvasti esimerkiksi liikkeen sekä nykyistä naiskehoihannetta kommentoivat ja parodioivat visuaaliset esitykset. Tutkielmassa tuon esille myös uuden näkökulman ja käsitteellisen välineen, kehollisen feminismiin. Sen avulla on mahdollista tehdä visuaalista analyysiä.

Kysynkin Wollterin Instagram-tilin materiaalista koostuvalta aineistoltani, minkälaista naiskehoa Wollterin kuvat esittävät? Minkälaista naiskehon esittämisen tapaa Wollterin julkaisemat kuvat ja videot kommentoivat? Minkälaisia vaikutuksia naiskehokokemuksiin näillä Wollterin julkaisemilla kuvilla ja esityksillä voi olla? Minkälaiset piirteet leimaavat Wollterin visuaalista ilmaisua hänen Instagram-tilillään?

Tutkielmassani rakentuu myös näkemys hyväksytystä naiskehon ulkomuodosta ja sen visuaalisesta esittämisestä. Se, miltä naisen on tullut näyttää, on vaihdellut aikojen kuluessa paljonkin. Sosiaalisen median alustoilla käy nopeasti ilmi, minkälaisia naiskehoja tavoitellaan ja arvostetaan. Esimerkiksi aihetunnisteen *#fitnessgirl* alla on 19,7 miljoonaa julkaisua naiskehoista, jotka edustavat urheilullisia, hoikkia naiskehoja. Näissä kuvissa on myös tyypillistä näyttää kehosta paljon; liikuntaa harrastetaan vatsalihakset paljastavassa topissa, ja tiukat urheiluhousut tuovat pyöreän lihaksikkaat kehonmuodot tarkasti esille. Lisäksi kuvamateriaalissa toistuu kuntosalilympäristö sekä terveellistä ruokaa kuvaavat päivytykset. Vastaavasti aihetunnisteen *#bodypositivity* alla on julkaistu 3,1 miljoonaa kuvaa. Tässä ryhmässä edustettu naiskeho näyttäytyy heterogeenisempänä joukkona, jos verrokkina toimii *#fitnessgirl* -aihetunniste.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkielman aineisto muodostuu Stina Wollterin Instagramissa julkaisemista lähes 8000 kuva- ja videoteoksesta.⁴ Kuvista ja videoista poimittu otos käsittelee erityisesti kehoa, liikettä, feminisimiä, naiseutta ja sukupuolisuutta. Tästä kuvavirrasta olen lähempään tarkasteluun kuva-analyysiin valinnut kuusi Wollterin julkaisemaa kuvaa ja kuvakaappausta videoista. Taiteilija on antanut verkkomateriaaliin tutkimusluvan. Tutkimuslupaa ja verkkojulkaisemisen eettisiä kysymyksiä käsittelem tarkemmin Instagramin erityispiirteitä koskevassa luvussa.

Kuva-analyysiosiossa lähestyn tutkimusaineistoa kolmen Wollterin Instagram-tilillään käyttämän aihetunnisteen kautta. Esille nostamani kuvat olen valinnut Wollterin käyttämien aihetunnisteen **#stinawollterdansarförlivet**, **#stinasbildbetraktelser**, **#stinaskropptrix** joukosta. Nämä kolme aihetunnistetta muodostavat keskeisimmät sisällöt, joiden alle Wollter aineistoaan julkaisee ja joiden visuaalisuus tuo tulkintani mukaan ilmi parhaimmalla tavalla sitä viestiä, jota Wollter ilmaisullaan pyrkii korostamaan. Kuva-analyysilukujen jälkeen luvussa ”Kehollinen feminismi Stina Wollterin visuaalisessa ilmaisussa” kokoan yhteen kuva-analyysin ja muun lähdeaineiston perusteella Wollterin visuaalista ilmaisua ja määrittellään kehollisen feminismin käsite. Lopuksi esittelen myös jatkotutkimuksen aiheita.

Instagram on vuorovaikutteinen media. Täten olen ottanut tarkasteluun myös yhteisöllisyyden näkökulman. Netnografinen tutkimustapa ponnistaa etnografisesta tutkimusperinteestä, jonka piirteitä olen omaksunut tässä tutkielmassa. Etnografista ja netnografista tutkimusmetodia käsittelem tarkemmin Instagramin erityispiirteitä käsittelevässä luvussa.⁵

Metodologisina apuvälineinä Wollterin Instagram-tilillään julkaiseman visuaalisen ilmaisun analyysissä toimivat performanssin, vikuurin sekä osittain myös representaation käsite. Tutkielmassa ei kuitenkaan ole kyse pelkästä visuaalisesta käsiteanalyysistä, vaan ymmärrän analyysin linkittyvän laajemmin sukupuolittuneeseen ja keholliseen teoreettiseen taustaan. Tämä laajempi ankkuroituminen teoreettiseen viitekehykseen

⁴ 30.8.2019 @stinawollter tilillä on julkaistuja kuvia ja videoita 7995 kpl.

⁵ Kozinets 2015.

ohjaa visuaalista luentaa tässä tutkielmassa. Tutkielmaa määrittelevät kehollisuus, sukupuoli, feminismi ja visuaalinen ilmaisu, ja nämä neljä pääteemaa purkautuvat esille Stina Wollterin Instagram-tilillä olevasta kuva- ja videoaineistosta. Nämä neljä pääteemaa myös ohjaavat kuva-analyysin metodologista lähestymistapaa.

Wollter yhdistää kuviin ja videoteoksiinsa aina jonkinlaisen tekstiosuuden. Kuvan ja sanan välistä suhdetta Wollterin visuaalisessa ilmaisussa pohdin soveltaen aineksia intertekstuaalisesta analyysistä. *Kirjoitus on erilaisten järjestelmien, kuvallisen esityksen ja visuaaliseksi merkeiksi käännetyn puheen yhdistelmä*, kirjoittaa Kai Mikkonen teoksessa *Kuva ja sana. Kuvan ja sanan vuorovaikutus kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ikonoteksteissä*.⁶

Kuva ja sana liittyvät toisiinsa kiinteästi, paitsi ihan konkreettisella tasolla kuten esimerkiksi kuvateksteissä, mutta jo siinä hetkessä, kun katsomme jotain. Mieleemme selittää näkemämme jollain tavoin, sanallistaa näkemäämme, tekee sitä käsitettävämmäksi. Kuva ja sana toimivat vuorovaikutuksessa.⁷ Mikkonen pohtii teoksessaan kuvan ja sanan suhdetta monipuolisesti. Uusien medioiden, kuten esimerkiksi älypuhelimien, kautta syntyy tilanteita, joissa kuvan ja sanan keskustelevuutta ja tarkoituksenmukaisuutta voidaan pohtia. Ovatko kuvat olemassa vain tekstin tukena? Miten kuvat viestivät vain itsenään? Onko kuvallisuuden ja visuaalisuuden lisääntyminen ympärillämme lisännyt kuvien vaatimusta tekstin oheen? Mikkonen viittaakin W.J.T. Mitchellin näkemyksiin siitä, kuinka kaikki viestintäkeinot ovat perimmäisesti *epäpuhtaita, ja kaikki representaatio ja viestimet ovat monimuotoisia*.⁸

Wollterin tapa tuottaa visuaalista materiaaliaan on kuvaa ja sanaa yhdistävää. Kuvat esiintyvät lähes poikkeuksetta kuvatekstin kanssa. Kuvissa on myös usein teksti ”liimattuna”⁹ kuvan päälle, jolloin kuvan visuaalinen viesti entisestään monimuotoistuu. Kuvissa ja teksteissä on myös aina selkeää limittymistä keskenään, eikä Wollterin ilmaisussa selkeästi ole pyrkimystäkään luoda sisältöä pelkkä visuaalisuus edellä. Kuvan

⁶ Mikkonen 2005, 14.

⁷ Mikkonen 2005, 14.

⁸ Mikkonen 2005, 16-17.

⁹ Instagramissa kuvia voi käsitellä eri tavoin. Kuvan päälle voi liittää sovelluksesta löytyviä kuvia tai esimerkiksi kirjoittaa kuvankäsittelyohjelman avulla.

ja sanan yhdistäminen lienee tarkoituksenmukaista visuaalisen ilmaisuuden kantaottavuuden ja kapinan näkökulmista.

Wollterin kuva- ja videoteoksissa oleva monikerroksellisuus ja elämäkerrallisuus eivät kuitenkaan aina avaudu katsojalle. Toisinaan Wollter saattaa kuvata tekstissään riipaisevastikin kehonsa kokemuksia ja historiallisia kerrostumia, kun taas katsoja saattaa kommentoida pelkästään Wollterin rintoja. Kuvien lukemiseen ja katsomiseen liittyy useita tasoja, ja näen, että tulkintaa ohjaa myös käytetty kuvanjulkaisuareena. Tekstin ja kuvan suhde linkittyy myös sosiaaliseen konstruktivismiin. Kielen eri tasoilla liikkeessamme liikumme myös eri todellisuuksien tasoilla.¹⁰

1.3 Teoreettinen viitekehys

Teoreettisella tasolla tukeudun tutkielmassani sosiaaliseen konstruktionismiin. Sosiaalinen konstruktionismi voidaan määritellä mm. näin: *asia, joka ei ole olemassa sosiaalisesta toiminnasta ja jaetuista uskomuksista riippumatta*¹¹. Sosiaalinen konstruktionismi viittaa tieteenfilosofiseen suuntaukseen, jossa käsitykset totuudesta nähdään muodostuvan sosiaalisissa tilanteissa, kielen ja muun toiminnan vaikutuksesta, tiedostamatta tai tiedostetusti. Teoria toimii tarkasteluni väljänä ylärakenteena. Kaikki toiminta, myös Wollterin Instagram-kuvasto, on osa kielellistä ja toiminnallista prosessia. Voidaan siis ajatella siten, että mitään ei ole olemassa kielen tai muun toiminnan ulkopuolella.

Yhteiskunnassa on katsottu esiintyvän sortavia, toiseuttavia ja moniperusteisesti risteäviä syrjinnän muotoja. Niiden vaikutus kehollisuuteen tulee esiin eri tavoin rakentuneiden tilanteiden erittelyllä. Tässä tutkielmassa lähestyn sosiaaliseen konstruktionistiseen teoriaan väljemmin ja ajattelen, että vallitsevia totuuskäsityksiä on mahdollista ottaa aina uudelleentarkasteluun. Sosiologien Berger ja Luckmannin mukaisesti tässä tutkielmassa lopulta ... *kohde on yhteiskunta, inhimillisen maailman osa, ihmisten luoma, ihmisten asuttama ja jatkuvassa historiallisessa prosessissa ihmisiä luova*.¹²

¹⁰ Berger & Luckmann 1966, 36-37.

¹¹ Sosiaalinen konstruktionismi: verkkodokumentti. (viitattu 27.8.2019).

¹² Berger & Luckmann 1966, 212.

Sosiaalisen konstruktionismin rinnalla kaikkea tulkintaa ohjaa myös feministinen- ja sukupuolentutkimuksellinen lähestymistapa aineistoon. Sukupuolentutkimus ja feminismin aallot ovat jälki-strukturalistisella ajalla tuoneet esille sukupuolen moninaisuutta. Sukupuolen näkeminen konstruktiona on tuonut uutta tutkimuksellista otetta niin nais-, mies- kuin esimerkiksi queer-tutkimuksen saralla.¹³ Wollterilla sukupuolta esittäviin visuaalisiin esityksiin liittyy vahvasti kehollisuus, mutta myös naissukupuoleen ja sukupuolisuuksiin liitetyt oletukset, joten sosiaalisen konstruktivismiin sekä sukupuolentutkimukselliseen ja feministiseen lähestymistapaan kulkevat tiukassa yhteydessä toisiinsa koko tutkielman ajan. Wollter myös itse korostaa ilmaisunsa sekä kamppailunsa syitä feministisinä.

Miellän performanssin metodologisena välineenä kahtalaisesti. Toisaalta käsittän performanssin tässä tutkielmassa tapahtumaksi, jossa on esillä mahdollisesti useita eri taiteenlajeja, ja joka usein valokuvataan tai videoidaan ainutkertaisuutensa vuoksi.¹⁴ Wollter kuvaa esityksensä, kannanottonsa tai taiteensa, ja luo niistä eteenpäin performanssiksi nähtäviä visuaalisuuksia, kuvia Instagramiin. Toisaalta performanssin ymmärrän myös sukupuolentutkimuksellisesta näkökulmasta ikään kuin ”tuottamisena”. Performanssi pitää sisällään ajatuksen toistosta; toistamme mm. esimerkiksi eleitä, sanontoja sekä yhteiskunnallisia rakenteita. Performoimme sukupuoltamme tai muuta identiteettiämme rakentavaa piirrettä. Performanssin käsitteen määrittelyssä, kun käsitellään mm. sukupuolisuutta tässä tutkielmassa, tukeudun pitkälti Judith Butlerin teoretisointeihin heteromatriisista ja sukupuolen performatiivisuudesta.¹⁵

Butler kirjoittaa *Hankala sukupuoli* teoksessaan, kuinka *sukupuolitetun ruumiin performatiivisuus tarkoittaa, että sillä ei ole mitään ontologista, olemiseen liittyvää statusta irrallaan niistä monenlaisista teoista, jotka muodostavat sen todellisuuden*.¹⁶ Millä tavoin sukupuolen rakentumista sitten butlerilaisittain tapahtuu tai minkälaista sukupuolen rakentumista tulisi ehkä jopa välttää? Butler korostaa *Hankalassa sukupuolella* oman tutkimussuunnan sisäistä kritiikkiä. Tämä kritiikki Butlerin mukaan kohdistuu erityisesti käytettyihin käsitteisiin ja sitä kautta todellisuuksia luoviin

¹³ Lähdesmäki 2010, Butler 1990 [1999], Rossi 2003.

¹⁴ Konttinen & Laajoki 2007, 327.

¹⁵ Butler 1990.

¹⁶ Butler 1990, 229.

määritelmiin, kuten esimerkiksi juuri määritelmiin sukupuolista. Sukupuolimääritelmät ovat Butlerin mukaan, teoksen kirjoittamisen aikaan 1990-luvulla, liittyneet myös pitkälti heteronormatiivisuuteen ja siten olleet helposti homofobiaa lietsovia.¹⁷

Heteronormatiivinen sukupuolikäsitys tukee binääristä sukupuolinäkemyksiä, käsityksiä mies- ja naissukupuolista. Tämän lisäksi heteronormatiivi määrittelee nämä ”sallitut” sukupuolet omiin lokeroihinsa. Naisuus on alisteisessa asemassa miessukupuoleen, ja tulee toiseutetuksi paitsi sukupuolensa, myös sukupuoleensa liitettyjen, ominaisuusvaatimusten myötä. Hankalaksi sukupuolimääritelmän binäärisyys voi tehdä tilanteet, joissa sukupuoli tulee todeksi ainoastaan siinä määrin, kuin tuota sukupuolta kykenee performoimaan. Miten elää maailmassa, jossa koettu sukupuoli ei toteudukaan, jos sen performoinnissa epäonnistuu? Tapa myös lisää tapojen totuutta ja todellisuutta.¹⁸

Performatiivisuudesta sukupuolisuuden ja kehollisuuden kentällä on kirjoittanut myös Hannele Harjunen. Harjunen kirjoittaa uusliberalistisesta asenteesta kehoihin artikkelissaan ”Uusliberaalit ruumiit ja lihavuus” kuinka *Ruumiin pinnalta luettuna ”oikein” suoritettu ja performoitu terveys on keskeinen uusliberaalin ruumiin hyve*.¹⁹ Wollterin kehollisuuden esitykset haastavat juuri tämän kaltaisia ”ruumiillisia hyveitä” tai tapoja performoida normatiivista naiskehoa. Kehollisuuden teemojen ympärillä tutkimusta tehnyt Harjunen kuvaa väitöskirjassaan *Women and fat. Approaches to the social study of fatness* lihavuuteen liitettyjä näkökulmia. Harjunen mukaan väitöskirja vastaa siihen murrokseen, jossa lihavuustutkimus siirtyy lääketieteellisestä painotuksesta kohti monitieteisempää tutkimusta.²⁰ Ruumiinmuotojen ympärillä käyty keskustelu ja tutkimus avaavat sitä viitekehystä, josta käsin on mahdollista tutkia mm. normatiivista naiskehokäsitystä.

Annamari Vänskä on väitöskirjassaan *Vikuroivia vilkaisuja. Ruumis, sukupuoli, seksuaalisuus ja visuaalisen kulttuurin tutkimus* tutkinut mielenkiintoisella tavalla sukupuolen, seksuaalisuuden sekä visuaalisen kulttuurin tutkimuksen risteymiä. Hän käyttää analyysissään vikuroinnin käsitettä, millä hän tarkoittaa, että vikuroi on *figuurin ulkopuolelle sijoittuva viallinen muoto ja se kuvaa siten erinomaisesti sellaisia*

¹⁷ Butler 1990 [1999], 17-18.

¹⁸ Mm. Butler 1990 [1999]; de Beauvoir 2009.

¹⁹ Harjunen 2016.

²⁰ Harjunen 2009, 73.

visuaalisia esityksiä, joissa representoidut hahmot tekevät tilaa normatiivista katsomista haastaville tulkinnoille.²¹ Vikurointi toimii hyvin analyysin välineenä myös tässä tutkielmassa, nostaan esille Wollterin visuaalisen ilmaisun tavan tuoda esille sukupuolille normatiivisesti kurittomia visuaalisen esittämisen muotoja.

Sukupuolikäsitysten moninaisuus on oleellinen näkökulma tämän tutkielman kannalta. Sukupuolille oletetaan paljon, mistä syystä nämä vaikutukset niin yksilöön kuin yhteiskuntaan ovat merkittäviä. Näemme valtavasti ja päivittäin esityksiä sukupuolista, erityisesti heteronormatiivisia sukupuoliesityksiä, ja nämä esitykset omalta osaltaan vahvistavat käsityksiämme ”oikeasta ja oikeanlaisesta” sukupuolisuudesta ja kehollisuudesta. Leena-Maija Rossi avaa teoksessaan *Heterotehdas. Televisiomainonta sukupuolituotantona* binäärisen sukupuolikäsityksen tuottamista televisiossa nähdyissä mainoksissa. Teoksessa ei oleteta sukupuolta kaksinapaisesti, vaan haastetaan nämä käsitykset. Rossille sukupuoli esittäytyy butlerilaisittain toistoina ja performanssina.²²

Rossi käsittelee binääristä sukupuolikäsitystä myös teoksessa *Sukupuoli ja väkivalta. Lukemisen etiikka ja politiikka*. Edellä mainitun teoksen toimittaneet Sanna Karkulehto ja Leena-Maija Rossi määrittelevät sukupuolen *kulttuurisena konstruktiona ja merkitysrakenteena*. Sukupuolikokemus tulee todeksi sekä yksilöllisellä tasolla, elettyinä todellisuutena, mutta myös yhteiskunnallisena ilmiönä. Karkulehdon ja Rossin määritelmä korostaa myös sukupuolisuuden performatiivisuutta, minkä kautta näkyvät ne tavat, joilla sukupuolisuutta edelleen toisinnetaan ja tuotetaan. Ympäristön vaikutus näkyy siinä, miten se ohjailee tuota performanssia.²³

Kehojen ja aktivismin kietoutumisesta on kirjoittanut marokkolaisyyntyinen sosiologi ja sukupuolentutkija Zakia Salime. Esimerkiksi artikkelissaan ”New feminism as personal revolutions: Microrebellious bodies” Salime kuvaa Ukrainan Femenistä innoituksensa saaneen Marokon Femenin toimintaa, mistä hän nostaa esille saudi-bloggeri Nora Abdulkarimin, joka käytti Femenin toiminnassa keskeisinä toimina olleita alastonkuvia esimerkkinä *henkilökohtaisina vallankumouksina* tai *mikrotason kapinana*. Mikrotason kapinan muotoina alastonkuvien julkaisu esimerkiksi Facebookissa oli uudenlaista

²¹ Vänskä 2006, 16.

²² Rossi 2003.

²³ Karkulehto & Rossi 2017, 11-12.

toimintaa (Marokon) feministisessä aktivismissa, mikä aikaisemmin oli keskittynyt enemmänkin lainsäädännöllisiin näkökulmiin. Salimen artikkeli sisältää myös aiheellista pohdintaa *naked-nudity*-akselilla, mistä lisää myöhemmin luvussa 3 Korsetinluut poikki - #stinaskropptrix.²⁴ Pohdin tutkielmassa, voitaisiinko Wollterin ahnas kehollisuus kuva- ja videoteoksissaan nähdä kapinan välineenä ja anarkismin ilmaisuina.

Selfie-kulttuurista ja visuaalisen kulttuurin risteymistä kirjoittaneet Edgar Gomes Cruz sekä Helen Thornham kyseenalaistavat selfie-kuviin liitetyn näkemyksen, jonka mukaan kuvat toimivat joko pelkästään oman itsensä dokumenttina tai sitten uusliberalismin viitekehyksessä jonkinlaisena narsistisena oman identiteetin vahvistajina. Heidän mukaansa selfiet ovat esimerkkejä laajasta ilmiöstä. Tämä ilmiö liittyy niin kulttuuriin kuin nykyisiin medioihin. Selfiet tulisikin Cruzin ja Thornhamin mukaan nähdä laajemmin kuin vain representaationa. Tämä ajatus johtaa heti toisaalle itse selfie-kuvan ottajasta, mikä tarkoittaa kirjoittajille, että selfiet itseasiassa ovat merkkejä niin sosiaalisesta kuin teknisestä ilmiöstä, joissa kiteytyy useita eri näkökulmia digitaalisesti tapahtuvasta kommunikaatiosta.²⁵ Selfie-kuvat voidaan siis myös nähdä laajempina merkitysjärjestelmien tuottajina, kuin vain dokumentaarisina, tai oman itsen esiin tuovana keinona. Wollterin selfie-kuvat voidaan nähdä myös tämän kaltaisina, monisyisinä sosiaalisia ja kulttuurisia merkityksiä sisältävinä esityksinä.

Representaation käsite ei ole ongelmaton sosiaaliseen konstruktionismiin suhteutettuna. Janne Seppänen avaa representaatiota kuitenkin selkeällä tavalla teoksessa *Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Seppänen kuvaa representaatiota kolmen eri lähestymistavan kautta. Näitä lähestymistapoja ovat refleksiivinen, intentionaalinen ja konstruktivistinen. Konstruktivistisella lähestymistavalla Seppänen tarkoittaa lähestymistapaa, jossa pohditaan, minkälaisia todellisuuksia esimerkiksi mediaesitykset tuottavat.²⁶ Sovellan tässä tutkielmassa Seppäsen määrittelyä konstruktivistisesta lähestymistavasta representaatioon, sillä se vastaa käsitystäni siitä, miten Wollterin visuaaliseen aineistoon on mahdollista suhtautua sosiaalisen konstruktionistisen teorian valossa.

²⁴ Salime 2014, 14-16.

²⁵ Cruz & Thornham 2015, 1-2.

²⁶ Seppänen 2005, 94-95.

2 INSTAGRAM: VISUAALISEN KERRONNAN ERITYISPIIRTEITÄ

Instagram on mobiilisovellus²⁷, jossa käyttäjä voi jakaa valokuvia ja videoita yksityiseksi tai julkiseksi määritellyn käyttäjäprofiilin kautta. Käyttäjät voivat liittää kuva-aineistoon *hastageja* eli aihetunnisteita²⁸, jolloin aihetunnisteiden mukaisesti voi etsiä itseään kiinnostavaa sisältöä. Sovelluksessa käyttäjä näkee sekä oman sivunsa, jonne on ladannut omaa materiaaliaan, että seuraamiensa tilien julkaiseman materiaalin sekä sellaista materiaalia, jossa sovellus suosittelee käyttäjää mahdollisesti kiinnostavia tilejä.

Kuvakaappaus: 8.3.2019. Video julkaistu: @stinawollter 21.5.2017.

Kuvateksti: *BIKINISÄSONGEN KOM IGEN BA! Ett liv, en kropp, ett visst, ganska snålt antal somrar och sen ska man vara död ett jävla mycket längre tag. Jag tänkte leva ordentligt medan jag lever. Det lovade jag syrran vid hennes kista och sen tog det säkert 20 år innan löftet blev sant och praktiserat och ägt i själva kroppen.*

²⁷ Instagram: verkkodokumentti. (viitattu 31.7.2017).

²⁸ Hastagit eli aihetunnisteet merkitään # -symbolilla.

[#stinasbildbeträktelser](#) heter hashtagen där jag skrivit så många många många betraktelser kring detta och bla även till dessa klipp så jag står över idag faktiskt - de får prata för sig själva. Det handlar om att inte utsätta sig själv för fiendskap. Och du som ens överväger att skriva något skammande, sexualiserande eller att jag uppmuntrar ohälsa; Snälla, bara gör det inte. Du har liksom ingenting att vinna med det. Jag har vunnit innan du ens börjat. Dessutom; Jag blockerar folk som bara taggar in andra utan ens en kommentar. Det betyder i 9 fall av 10 att det är mobbning på gång, det skapar otrygghet och jag försvarar detta öppna men fredade rum -och hyfs på sociala medier. Spy inte elakheter över en kroppspacifist som försöker skapa en motvikt till dödande dömande krafter. Ta ett snack med dig själv istället.

Yllä oleva kuva on kuvakaappaus videosta, jonka Stina Wollter on julkaissut Instagram-tilillään. Video koostuu kolmessa eri paikassa kuvatuista lyhyistä tallenteista. Videon ensimmäinen osa on hidastettu ja Wollterin kehon jokainen poimu näkyy liikkeenä. Videolla Wollter tanssii alusvaatteisillaan heittäen lanteitaan puolelta toiselle, ja vatsa litistyy hänen hypähtäessä ylöspäin, alas laskeutuessa vatsamakkara ryöpsähtää alushousujen reunan päälle. Wollter nauraa, koko ajan. Video jatkuu samankaltaisena, tanssina bikineissä, Wollterin heilutellessa takapuolta reippaasti musiikin tahdissa. Viimeinen kolmesta video-osuudesta on kuvattu rannalla, jossa Wollter pyörähtelee ja kävelee nilkkojaan ojennellen edestakaisin, katsoen viekoitellen videota kuvaavaa henkilöä.

Video pyörii läpi muutaman kerran. Miksi se herättää mielenkiinnon? Mitä tässä on sellaista, että sitä jää katsomaan? Video on loppujen lopuksi kovin yksinkertainen; onnellisen näköinen nainen tanssii, kävelee tai viekoittelee alusvaatteisillaan. Kuvan ja kuvatekstin yhdistelmä luo kuitenkin ymmärrystä siitä, että kyseisellä videolla on ehkäpä rohkaiseva tarkoitus. Se on muistutus elämän ainutkertaisuudesta ja siitä, että kehojemme ei tulisi olla ilon tai elämän edessä. Video on rohkea, innostava, provosoiva, ja sillä nähdään täysin tavallinen kuvaus täysin tavallisesta naiseudesta. Videon liittyvä kuvateksti myös valottaa tilannetta, jonka keskellä Wollter kuvamateriaalinsa kanssa on; vallitsevia kauneusnormeja rikkovan naisen kehon esittäminen avoimen julkeasti ja kantaaottavan tekstin tai puheen kanssa yleisölle, haastaa katsojan ja kokijan, ja aiheuttaa myös negatiivisia reaktioita. Tavallisimmin negatiivinen reagointi Wollterin

kuvamateriaaliin on Wollterin kehoon tai sukupuoleen kohdistuvaa solvausta tai seksuaalista ahdistelua. Seksuaalinen ahdistelu ilmenee esimerkiksi siten, että miehet lähettävät Wollterille kuvia genitaaleistaan ja ehdottelevat sopimattomia. Wollterin Instagram-aineistoon tutustuessa nousee kuitenkin esille suuri joukko niitä, joiden mielestä Wollterin tekemä työ sukupuolten, kehojen ja kehoja esittävän visuaalisen kuvaston saralla on merkittävää. Kehollisuuden esityksissä armollisuus, moninaisuus ja hyväksyntä näyttävät kaivattuina näkökulmina.

Tutkielmaan noin 8000 kuva- ja videoteoksesta analyysiin valitut kuusi kehollisuutta, liikettä feminismiä, naiseutta ja sukupuolisuutta käsittelevää kuvaa edustavat keskeisiä sisältöjä Wollterin visuaalisessa ilmaisussa. Wollter julkaisee tilillään kuvia säännöllisesti, minkä lisäksi hän julkaisee lähes päivittäin Instastory-videoita. Instastory-videot ovat 24 tuntia julkaisusta nähtävillä olevia lyhyitä videoita, ja yleensä käsittelevät Wollterin arjen kuvauksen rinnalla erityisesti mm. hänen kehoaktivismiaan mutta myös taidettaan tai esimerkiksi taideopetustaan. Näiden videoiden tarkoitus ei ole jäädä pysyviksi tilin kuvavirrassa, mutta niissä käsitelty aihepiiri on täysin samaa, kuin pysyvemmän visuaalisen materiaalin kohdalla. Toisinaan Wollter kuitenkin myös tallentaa nämä suosituiksi nousseet Instastory -videot profiilinsa ”Kohokohtiin”.

Instagram-sovellus oppii ”tuntemaan” käyttäjänsä, jolloin sovelluksen suosittelemaan kuvavirtaan tulee samankaltaista aineistoa sen mukaisesti mistä käyttäjä on aikaisemmin ”tykännyt” tai mitä on aikaisemmin ryhtynyt seuraamaan. Tässä piileekin kiinnostava seikka; Instagram osaltaan vahvistaa sen kuvavirran tulvimista eteemme, mistä olemme kiinnostuneita tai jota olemme klikanneet kuvavirrasta esille. Tämä piirre, jossa eri sosiaalisen median sovellukset laskevat eteemme meitä kiinnostavaa materiaalia aikaisemman sosiaalisen median käytöksemme pohjalta, ei koske vain Instagram-sovellusta. Kuvavirran ulkopuolelle jää lukematon määrä aiheita, joita sovellus ei näytä. Muistaako käyttäjä aina sitä, että tämä piirre on sovelluksen eikä kokonaiskuva maailmasta? Voikin pohtia, miten meille henkilökohtaisesti sovellusten räätälöimä materiaali vaikuttaa tapaamme ajatella, katsoa ja kokea? Millä tavoin muistuttaisimme itseämme siitä, että sosiaalisen median esittämä kuvasto on usein nimenomaisesti käyttäjälähtöisesti määriteltyä?

Aineiston kannalta haasteensa tutkielmalle on tuonut se, että tutkimusaineisto on Instagram-tili, missä jo lähtökohtaisesti pelkästään materiaalin pysyvyys muodostaa haasteen. Jokainen voi tililtään poistaa ja lisätä kuvia milloin vain. Eettisellä tasolla pohdintaa on aiheuttanut mm. kuvien luonne. Kuvamateriaali on kehoon ja kehollisuuteen keskittyvää, ja toisinaan Wollter näyttää kehostaan niin paljon, kuin se Instagramin sääntöjen²⁹ mukaisesti on mahdollista. Wollter on saanut osakseen myös paljon epäasiallista kommentointia sekä seksuaalista häirintää Instagramissa, minkä takia Wollterin käyttäjätili on ollut kausittain asetettuna yksityiseksi tiliksi, jolloin muut kuin hänen seuraajansa eivät pääse hänen materiaaliaan katsomaan. Tilin ollessa julkinen Wollterin kuvia myös usein ilmiannetaan sääntöjen vastaisina, ja siten myös Instagramin toimesta poistetaan. Tämä on usein herättänyt epäilyksiä siitä, että ilmiannetuissa kuvissa ei niinkään ole ilmiannettua häirintää Wollterin lähes alaston keho, vaan vääränlainen lähes alaston naiskeho. Tätä näkökulmaa Wollter on tuonut esille nostamalla esimerkiksi lähes identtisiä kuvia, joita ei ole poistettu. Näissä kuvissa ainoa ero on se, että ne esittävät hoikkaa, eli nykyiseen naiskehohihteeseen sopivaa naiskehoa. 7.2.2019 Wollter asetti tilinsä yksityiseksi, mutta tällä hetkellä tili on taas julkinen ja kuvamateriaali kaikkien nähtävillä.

Eettiset kysymykset ovat osa verkossa julkaistua henkilöä koskevaa materiaalia. Tutkimuskohde on tässä tapauksessa verkossa julkaistu kuva- ja tekstimateriaali, eikä tutkielman osana ole minkäänlaista henkilöhaastattelua tai siihen rinnastettavia osia-alueita. Wollter on antanut luvan käyttää Instagram-tilillään julkaistua kuvamateriaalia tässä tutkielmassa. Tutkimuskohde ei siis ole Stina Wollter, vaan hänen visuaalinen ilmaisunsa, eli kuva- ja videomateriaali, Instagram-tilillään. On sovittu, että mitään kuvamateriaalia, jossa on muita henkilöitä merkittynä tai selkeässä roolissa, ei käytetä. Lisäksi on sovittu, että materiaalia, jota on julkaistu 7.2.2019 jälkeen, ei käytetä.³⁰ Tuolloin Wollter asetti Instagram-tilinsä muutaman kuukauden ajaksi yksityiseksi tiliksi.

Käytettyihin kuviin merkitään kuvakaappauspäivä, Wollterin Instagram-tili, päivä jolloin kuva on julkaistu sekä siihen liitetyt aihetunnisteet. Lisäksi analyysiin valittujen kuvien kuvatekstit otetaan mukaan sellaisenaan. Tutkielman kuva-analyysiin valittu aineisto on

²⁹ Instagramin yhteisö säännöt: verkkodokumentti. (viitattu 17.4.2019)

³⁰ Stina Wollterin Instagram-tili on kuitenkin tällä hetkellä, 12.9.2019, taas julkinen ja materiaali kaikkien nähtävillä.

siis muodostunut nämä rajat huomioon ottaen. Tutkielmassa käytetyt kuvat ovat kuvakaappauksia, ja ne on rajattu siten, että kuvan oikealle puolelle jäävä kommentointikenttä ei näy. Tällä tavoin kommentoijien nimimerkit eivät jää näkyville ja siten noudatetaan Wollterin kanssa kuvien käyttöön liittyvää sopimusta. Kommentointikentässä ensimmäisenä näkyy aina mahdollinen kuvateksti, jonka Wollter on itse kirjoittanut, ja tuo teksti on siis otettu mukaan tähän tutkielmaan jokaisen kuvan alle kuvatekstinä.

Tapa, jolla sosiaalisen median kuvavirtaa perinteisesti katsotaan, on nopea, vilkuileva ja sattumanvarainen. Sovellus saatetaan avata vain hetkeksi, ja kuvavirtaa pyyhkii eteenpäin juurikaan pysähtymättä yksittäisten kuvien tarkempaan katsomiseen. Silti olemme nähneet tuon näennäiseltä katsomiselta vaikuttavan hetken aikana paljonkin. Viipyilevä ja sitten taas välillä nopea kuvien ”pyyhkiminen” eteenpäin on tässä kontekstissa mielestäni perusteltu tapa katsoa kuvavirtaa; oletan sosiaalisen median kuvaston vaikuttavan meihin juuri tämän kaltaisen prosessin kautta, jossain määrin jopa tiedostamatta. Mielikuva maailmasta syntyy mm. vilkuillessamme, ohittaessamme mutta tietenkin myös pysähtyessämme kuvien eteen.

Instagramissa esiintyvien kuvien sisältöanalyysiä kehollisuuden näkökulmasta voidaan lähestyä esimerkiksi erittelemällä kuvissa esiintyvien kehotyyppien tai kuviin liittyvän tekstin tuoman ulottuvuuden kautta. Tiggeman ja Zaccardo ovat *#fitspiration* kuvista tekemässään tutkimuksessa poimineet kuvissa esiintyviä elementtejä. Heidänkin metodissaan kuviin liitetyt tekstit otettiin mukaan, ja niiden sisältöä analysoitiin myös. Tiggemannin ja Zaccardon tutkimuksen tulokset nostivat esille hoikan ja kiinteän (nais)kehotyyppin *fitspiration*-aihetunnisteen kuvien alla. Lisäksi analyysissään he myös tukeutuvat muihinkin tutkimuksiin, joissa tämän kaltaisen kuvamateriaalin on todettu vaikuttaneen haitallisesti omaan kehonkuvaan ja tyytyväisyyteen omasta kehosta.³¹

Valittuja kuvia olen lähestynyt siten, että erittelen ensin, mitä kuvassa konkreettisesti näkyy. Mitä kuvassa tapahtuu? Tämän jälkeen olen katsonut kuvamateriaalia siten, että olen kirjannut ylös, mitä kuvateoksessa tapahtuu. Miten Wollter tuo esimerkiksi kehonsa esille? Minkälaisia tehokeinoja kuvateoksessa on käytetty? Lisäksi olen pohtinut, linkittykö kuva esimerkiksi johonkin taidehistoriallisessa kontekstissa olevaan teokseen

³¹ Tiggemann & Zaccardo 2018, 1003,1005-1008.

tai teostyyppiin? Tämän jälkeen olen ottanut kuva-analyysiin mukaan kuvatekstin. Miten kuvateksti linkittyy kuvateokseen? Mitä lisätasoja kuvateksti tuo? Viekö kuvateksti analyysiä mahdollisesti eri suuntaan kuin pelkän kuvateoksen katsominen? Wollterin kuvateoksia olen lähestynyt tässä tutkielmassa aiemmin mainittujen teoreettisen ja metodologisten lähtökohtien kautta.

Instagram on yhteisö, jolla on säännöt. Sen voidaan nähdä ilmentävän aikaansa. Internetissä tapahtuvan yhteisöjen muodostumisen voi mielestäni nähdä etnografisen tutkimusperinteen piiriin luontevasti asettuvana nyky-yhteisöllisyytenä. Etnografia voidaan tiiviimmässä muodossaan määritellä tieteksi, joka tutkii *ihmistä kulttuurisena olentona*.³² Näitä yhteisöjä tai esimerkiksi kulttuurien ilmentymiä voidaan lähestyä samojen etnologisten periaatteiden kautta, kuin konkreettisesti läsnä olevia henkilöitä tai kulttuurista ilmentymää. Perinteinen etnografinen tutkimus on saanut rinnalleen myös netnografian metodologisena välineenä.

Netnografian tarvetta voidaan mm. markkinointia laajasti tutkineen Robert Kozinetsin mukaan perustella sillä, että perinteisen, useimmiten suoraan kanssakäymiseen keskittyvä etnografinen tutkimus ei ehkä täysin vastaa niihin tarpeisiin, jota mediat, kuten sosiaalisen median alustat, ja niiden synnyttämien kulttuurien tutkimus edellyttävät. Uusien medioiden synnyttämät kulttuurit, ja uudet mediavälineet ylipäänsä, ovat Kozinetsin mukaan *ilmiöitä*. Kozinets nostaa esille kysymyksen, miten tutkia näitä ilmiöitä etnografian piirissä vakiintuneeseen siihen kulttuurintutkimukselliseen perinteeseen nojautuen. Kozinetsin mukaan netnografiset menetelmät ovat avuksi, kun halutaan tutkia esimerkiksi erilaisia kommunikoinnin tyyplejä, henkilökohtaisen narratiivin luomista tai luovuuden esiintymistä verkkoyhteisöissä.³³ Esimerkiksi juuri Instagram-tilit tai vaikkapa blogit toimivat mielestäni juurikin tämän kaltaisen henkilökohtaisen narratiivin luomisalustana sekä verkkoyhteisöinä.

Instagramissa esiintyvät yhteisöt muodostavat omia kulttuurisia alueitaan, joissa voidaan nähdä tapoja kommentoida ja keskustella, kuvata materiaalia ja esimerkiksi tuottaa sisältöä. Esimerkiksi kehopositiivisuuteen keskittyvät tilit limittyvät yhteen kuvamateriaalin tyylin, käytettyjen aihetunnisteiden tai esimerkiksi

³² Lönnqvist 1999, 13.

³³ Kozinets 2015, 1-4.

kommentointikulttuurin kautta. Tässä tutkielmassa on siis otettu huomioon mm. Kozinetsin huomioita netnografisesta lähestymistavasta aineistoon. Instagram tulkitaan tässä tutkielmassa paikaksi, missä esiintyy yhteisöjä ja siten esimerkiksi kaikkia niitä prosesseja, mitä voidaan nähdä yleisesti kuuluvan yhteisöihin ja niiden muodostumisprosesseihin.

Verkkoyhteisöjen netnografisessa tutkimuksessa eroa perinteiseen etnografiseen tutkimukseen on esimerkiksi materiaalin säilyminen; verkkokeskustelut saattavat säilyä luettavissa kauankin, ne on mahdollista tallettaa sellaisinaan, ja niihin voi palata monta kertaa.³⁴ Kuitenkin esillä on myös jo mainittu ongelman; aina materiaali ei säily samankaltaisena internetissäkään. Keskustelupalstoilla omia kommentteja voi käydä muokkaamassa, internetsivuja suljetaan jne.

Netnografinen tutkimus nojaa kuitenkin vahvaan etnologiseen tutkimusperinteeseen. Netnografian anti voidaan nähdä siinä, että se tuottaa uusia metodologisia välineitä tutkia esimerkiksi internetyhteisöjä. Näitä metodologisia välineitä on esimerkiksi visualisoinnin metodeihin keskittyvät näkökulmat sekä tutkijan rooli sosiaalisen median tutkimuksessa.³⁵

³⁴ Verkkoyhteisöjen tutkimisesta mm. Kozinets 2015.

³⁵ Kozinets 2015, 3.

3 KORSETINLUUT POIKKI - #STINASKROPPTRIX

Wollterin julkaisemat *kropptrix*-videot ovat leikillisiä ja täynnä parodiaa. Niissä korostuvat sukupuoli, sukupuoliroolit ja valta, jotka Wollter näiden *kropptrix*-performanssiensa kautta julkaisee. Usein toistuva teema näissä kehotemppuvideoissa on sukupuolirooleilla leikkittely, jolloin Wollter esiintyy visuaalisissa esityksissään esimerkiksi voimiaan esittelevänä supernaisena, *wonderwomanina*. Kehotemppuvideoissa Wollter myös näyttää ihan konkreettisia kehotemppujaan; hän saattaa työntää mahdollisimman monta kahvilusikkaa tai tomaattia vatsamakkaroidensa väliin ja pullauttaa niitä ulos³⁶. Näiden parodioivien, sukupuolirooleja, sukupuolisuutta sekä kehon käyttöä epänormatiivisilla tavoilla esittävien videoteosten avulla Wollter näyttää nostavan keskiöön kehomme mahdollisuudet, kehon kyvyt leikkiin ja monenlaiseen toimintaan sekä ajatuksen siitä, että kehomme ei tarvitse olla koko ajan tosissaan. Se on alusta, kehikko, jonka varassa elämme ainutkertaisen elämän.

Kehomme pystyvyys ja tarkoitus eivät tule sanelluksi ainoastaan sukupuolelle odotettujen normien kautta tai esimerkiksi sen kautta, mitä pidetään ”normaalina” tapana kehoa käyttää. Keho voisi siis olla niin ilon, mahdollisuuden, voimaantumisen ja normien rikkomisen väline, kuten Wollter kapinallisella keho-otteellaan näyttää. Oman kehon käyttö esimerkiksi sukupuolirooleilla leikkimisen kautta näyttäytyy keinona ottaa valta takaisin itselle. Kehoon kohdistuvien normien ja ulkoapäin tulevan vallan asettaminen vaakalaudalle on tarpeen, kun siihen kohdistuviin rakenteisiin ja normeihin toivotaan muutosta.

Teoksessa *Sukupuolishow* esittelevät Puustinen, Ruoho ja Mäkelä Gayle Rubinin sukupuolijärjestelmän käsitettä. Heidän mukaansa Rubinin ajatus sukupuolesta biologisena ja sosiaalisena (sex-gender-jaottelu) on tuonut tervetullutta keskustelua patriarkaatti-käsitteen rinnalle. Patriarkaatti käsitteenä ohjaa Puustisen, Ruohon ja Mäkelän mukaan keskustelua liiaksi siihen suuntaan, jossa naiset nähdään samankaltaisena ryhmänä kaikkialla maailmassa. Rubinin ajatukset sex-gender-jaottelusta tuo esille sen, kuinka biologinen sukupuoli on muuttunut myös sosiaalista sukupuolta määrääväksi, normittavaksi ominaisuudeksi. Täten biologisen sukupuolen

³⁶ @stinawollter.

vallan korostaminen on johtanut siihen, että sosiaalinen sukupuoli on alisteinen ja seurausta biologiselle sukupuolelle.³⁷ Nähdäkseni tätä ristiriitaa vastaan nousee Wollterin kapina ja kehopositiivisuustaistelu. Aseena tässä taistelussa hänellä on kehonsa.

Kuva 1.

Video julkaistu: @stinawollter 4.6.2016. Kuvakaappaus: 8.3.2019

Kuvateksti: *Ok eftersom ni tjarar -ett [#stinaskroppstrix](#) till. Sen MÅSTE jag faktiskt städa, vi ska ha middagsgäster ikväll. Vi städar nästan bara när vi ska ha gäster. GB Ok, one more trick. [#abracadabra](#)*

Korsetit sekä erilaiset naisille suunnatut alusvaatteet sisältävät paljon sukupuolittuneita ja seksuaalisia merkityksiä. Erilaiset korsetit, kehoa muokkaavat tai kehon muotoja korostavat alusvaatteet ovat osa sitä kulttuuria, jolla kehoja puristetaan heteronormatiivisiin muotteihin. WC:ssä kuvaamassaan videossa Wollterilla on mustat alushousut sekä mustat rintaliivit päällä. Näiden päälle hän on pukeutunut myös mustan

³⁷ Mäkelä, Puustinen & Ruoho 2006, 17-18.

body-tyyppisen alusasun. Lisäksi Wollterilla on musta poncho päällään. Kuvatekstissä Wollter lupaa seuraajiensa toiveesta yhden kropatrix-videon, sen jälkeen hänen on pakko siivota. Heillä on illalliset tänä iltana, ja he siivoavat oikeastaan vain silloin, kun ovat kutsuneet vieraita.

Video alkaa siten, että Wollter asettelee mustasta ohuesta ja läpikuultavasta kankaasta tehdyn body-tyyppisen alusasunsa haarakiilan nappeja kiinni. Tämän jälkeen Wollter ottaa askeleen lähemmäksi ja katsoo kameraa, ja sanoo englanniksi: ”Okej, representing the body trick.” Tämän jälkeen hän astuu taaksepäin tuiman ilmeen saattelemana, nostaa mustan ponchonsa hartioilleen, koukistaa kädet sivuilleen kuin voimailija, ja pullauttaa, ilmeisesti vatsaansa apuna käyttäen, haarakiilan napit auki, jolloin alusasu rullautuu korkealle ylös Wollterin rintojen päälle ja leuan alle. Tämä ylös rullautunut vaatekappale on onnistumisen merkki, ja Wollter hihkaiseekin: ”Jä, yes!”. Lopuksi Wollter kävelee taas kameraa kohden ja hymyilee leveästi nyökytellen.

”Representing the body trick”, Wollter sanoo. Wollter tuo tällä videolla esille, kuin näyttämölle, kehonsa ja kehollaan tekemänsä temput. Kropatrix-videot ovat Wollterilla tämän esimerkin kaltaisia. Ne ovat leikillisiä, muka tosissaan tehtyä voimien pullistelua ja supervoimien esittämistä. Videolla Wollterin korsettimaisesta, kehoa puristavasta alusvaatteesta vapautunut huudahdus ”Jä, yes!”, tulee kovalla äänellä, voitonriemuisten eleiden siivittämänä. Keho on kuin temppukenttä; sen voi valjastaa niin sukupuolirooleilla leikkimiseen kuin erilaisten normien haastamiseen soveltuvaksi areenaksi. Voisiko videon kohdalla ajatella myös siten, että Wollter ei tuo ainoastaan esille kehotemppeä, millä tarkoitetaan keholla tehtäviä temppuja, vaan kehon, mikä on jo itsessään temppu? Olisivatko kehomme jo pelkällä olemassaolollaan ”temppuja” ja jotain niin ihmeellistä, että niiden olemassaolo riittäisi?

Tätä esitystä voidaan lähestyä väljästi sosiaalisen konstruktivismin kehyksellä. Voidaan siis nähdä, että naiskehoa kahlitsevat alusvaatteet ja korsetit pitävät yllä toiseuttavia, sortavia ja moniperusteisesti risteäviä syrjinnän perinteitä. Niiden avulla on luotu ja luodaan uudelleen käsitystä siitä, miltä naiskehon tulisi näyttää ja toisaalta sitä, miten naiskehoa tulisi performoida miehisen katseen alla. Korsetit puristavat paitsi itse kehon, mutta myös tilat, joissa liikkua, ja vievät ajatukset myös sellaisiin aikoihin, jolloin naisten rooli vaikkapa illallisilla oli olla miehensä esittelemä kodinhengetär. Wollterin

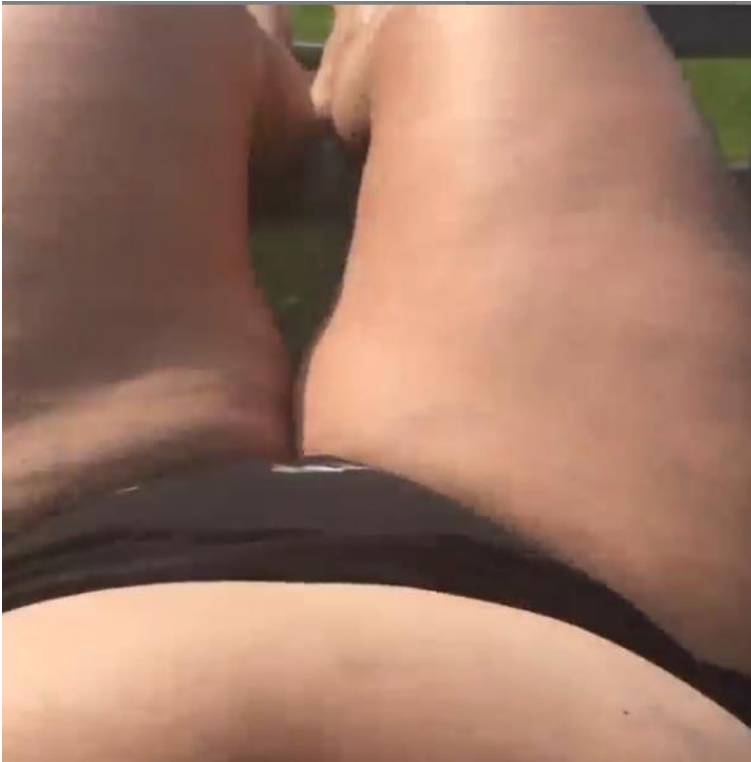
kuvateoksissaan rakentamana taustaoletuksena näyttäytyy patriarkaalinen maailma ja valta, jonka murtamiseen hän on valjastanut oman visuaalisuuksia käyttävän aseensa.

Wollter lähestyy tässäkin videoteoksessaan aihetta parodian avulla. Parodian keinoilla videolla performoitu naiskehossa oleminen tuo näkyväksi yhden osan siitä, minkälaiset naiskehot ovat hyväksytyjä tai minkälainen naiseuden olemus on hyväksyttävää. Videot näyttävät sen olemalla päinvastaista tuolle oletetulle hyväksytyille normille. Ja samanaikaisesti videoteokset näyttävät osoittavan, että tässä on tavallinen naiskeho esillä. Mistä tulevat siis mielikuvat normaalista? Naiseuden rakentaminen muun muassa pukeutumisen kautta on riippuvainen aina kulloisestakin historiallisesta tilanteesta. Hyväksytyt tavat ovat rakentuneita, sosiaalisia konstruktioita³⁸.

Parodian avulla Wollter kuitenkin näyttää määrittelevän vallan itselleen. Hän nostaa esille ristiriitaisuuksien kautta sen, kuinka itseasiassa korsetit eivät loppujen lopuksi kahlitse naista, ja kuinka niiden käyttö on nykypäivänä valinta, ainakin tiettyyn pisteeseen. Se, että Wollter on valinnut kyseisen asun videoteokseen, ei liene sattumaa. Toisaalta, katsojalle on kuitenkin selvää, että bodyt liittyvät siihen kuvastoon, missä yleisimmin naiskehoja verhoillaan erilaisilla, muokkaavilla vaatteilla. Body ei Wollterin esittämällä tavalla kuitenkaan toisinnakaan sitä rakennetta, jossa naiseseen liitetään haluttavuuden luominen tai esimerkiksi seksuaalisen viehätysvoiman korostaminen mm. vaatetuksella. Wollter nostaa esille naisisen voiman ja mahdollisuudet; naisen keho kykenee rikkomaan kuristavat vallankäytön välineet omin neuvoin. Parodia toimii myös hyvin katseen kääntämisenä; Wollter kääntää katseen sen avulla katsojaan. Mitä katsoja huomaakaan itsessään, katsoessaan Wollterin visuaalista ilmaisua? Wollterin miehensä kanssa yhdessä järjestämät illalliskutsut voivat alkaa. Oletettavasti näillä kutsuilla talon emäntä ei vietä iltaansa yksinomaan keittiössä.

³⁸ Mm. Berger & Luckmann, 1966; Hacking, Ian 1999.

Kuva 2.a

Kuva 2.b

Kuva 2.c

Video julkaistu @stinawollter 4.8.2015. Kuvakaappaus: 8.3.2019

Kuvateksti: *Skakar allt löst. Allt som jag ska hata enligt normen. Men jag kan och vill inte hata. Motstånd. Motstånd. De ska inte vinna. Ett enda liv. En kropp. Ett fucking mirakel av funktioner. Ett nöjesfält. Jag fick åkbandet. Jag tänker fan åka. Rakt in i evigheten.*

Kolmiosaisella videolla Wollter makaa pihalla, ehkä auringonottotuolilla. On kesä ja Wollterilla on päällään mustat bikinit. Tunnelma videossa on kesäinen, hieman hikinen, paljon rentoutunut. Videon ensimmäisessä osassa (**kuva 2a.**) Wollter löyskyttää reisiään toisiaan vasten ja sitten ravistelee vatsaansa hyllymään. Hän puristelee hyllyvää vatsamakkaransa. Samalla kun vatsa heiluu, Wollter nauraa. Seuraavassa videon osiossa (**kuva 2b.**) Wollter kuvaa käsivarttaan, jota heiluttaa niin, että käsivarren löysä ja roikkuva iho heiluu. Lisäksi hän osoittaa kameran kuvaamaan siten, että ajelemattomat kainalokarvat näkyvät. Video päättyy otokseen (**kuva 2c.**), jossa Wollter heiluttaa myös kasvojaan edestakaisin, päästään hörähtelevää ääntä samanaikaisesti. Wollterin posketkin yhtyvät videon hyllyvään liikkeeseen.

Videolla nähdään kolme naiselle ja naiskehoille tässä ajassa yleisesti karmaisevaksi asetettua ominaisuutta: läskiä, ihokarvoja sekä kummallinen käytös hörisemällä ja päätä puolelta toiselle heilutellen. Wollterin koko keho osaa heilua, hyllyä ja tuottaa heilumiselle hörisevää ääntä. Koko Wollterin keho heiluu, tärisee ja tutisee. Nopeasti voidaan nähdä, että vapaasti liikkuva liha ei ole kurissa olevaa lihaa, siten kuin ehkä kurissa olevan lihaksikkaan kehon ajattelemme olevan. Kurittomuus saattaa siis olla kauhistuttavaa, ja jotain sellaista, mikä tulisi etäännyttää itsestä. Ikään kuin koko elämä oikeastaan pyörisi sen ympärillä, että kuritamme kaiken: työn, kehon, elämän, olemuksemme. Wollter haastaa tällä videolla katsomaan kehoa, joka ei tottele sitä kuria, mikä sille tässä tilanteessa ja historiallisessa ajassa on asetettu.

Videoteos osoittaa reipasta minuuden hyväksyntää, kehosta nauttimista ja taas, parodiaa. Videon tulkintaa voidaan lähestyä objekti-käsitteen kautta. Objektitilanne on äärimmäinen minuuden rajat haastava tilanne ja kokemuksena se voi olla äärimmäisen vastenmielinen.³⁹ Wollterin kuvat voivat koetella rajojamme, haastaa oman minuutemme, ja tunne voi olla toisinaan voimakaskin. Mitä tapahtuu, jos emme voikaan ajatella että nämä rajat, joihin on tottunut, eivät enää pidäkään? Minkälaisen prosessin sen ymmärtäminen voi laukaista? Wollterin haastaminen visuaalisen materiaalinsa kautta on jotain, minkä avulla hän osoittaa valtarakenteita, sekä niiden vaikutusta yksilöön ja yhteiskuntaan. Haastamisen keskiössä näyttää olevan vastahankaisuuksien ja ilmiselvienkin normien esiintuominen.

Annamari Vänskä esittelee väitöksessään Nicholas Mirzoeffin ajatuksia jälkimodernista ajasta. Vänskä tulkitsee Mirzoeffiä siten, että jälkimodernin maailma avautuu erityisellä tavalla, ja erityisesti, visuaalisen kulttuurin kautta. Vänskän pohdinta visuaalisesta kulttuurista jälkimodernissa ajassa liittyyneeseen siihen, että visuaalisen kuvaston heijastumat ovat vikkeliä tuottamaan todellisuuksia. Tässä maailman ajassa visuaalisuus on merkittävässä roolissa, ja visuaalisen kulttuurin tutkimus nostaa esille representaatioiden rakentuneisuuden ja toisintavan luonteen.⁴⁰ Wollterin videoteoksessa esittämä kollaasi naiskehosta ei vaikuta tässäkään esimerkissä olevan tahaton, tarkoitusperätön tai suunnittelematon. Hän korostaa kuvatekstissäänkin, kuinka karistaa normit ja kaiken,

³⁹ Objekti: verkkodokumentti. (viitattu 25.4.2019).

⁴⁰ Vänskä 2006, 31.

mikä on taakaksi hänelle. Hän on saanut ”kulkurannekkeen”, jolla todellakin aikoo kulkea, kulkea suoraan ikuisuuteen. Wollter näyttää nostavan esille kuvaston, jota kritisoi tuomalla oman, tuota yleisesti nähtyä kuvastoa, haastavan ja vastaan vikuroivan kuvaston. Hän näyttää kuinka visuaalisella kuvastolla mille altistumme, voi olla kulkuamme hidastavia vaikutuksia.

Wollterin kesäpäivän lekottelua auringossa voi visuaalisessa analyysissä lähestyä myös Annamari Vänskan metodologisen käsitteen *vikuroinnin* kautta. Jos Wollterin kainalokarvoja, vatsamakkaroita tai hyllyvää kehoa katsottaisiin normatiivit mielessä, niin mitä se tarkoittaisi? Katsommeko tuolloin, kuinka videolla näkyvä nainen kuvastaa epänormatiivista naista, sillä hänellä on vatsamakkaroita ja karvoja kehossaan? Huomaammeko normit vain silloin, kun ne rikotaan? Wollterin vatsamakkaroiden ja kainalokarvojen hyllyvyys vikuroi naiskehojen normatiivia vastaan. Hankaa niitä, suorastaan.

Vikurointi on tässä Wollterin visuaalinen keino tuoda arkipäiväisesti esille naiskeho, joka haastaa hyväksytyyn naiskehon normatiivia vastaan. Vastahankaisuus on visuaalinen tehokeino. Vastahankaiset kuvat hiertävät mieliämme; eihän noin voi tehdä tai olla? Wollter korostaa kuvatekstissä, kuinka hän ravistelee kaiken irti. Kaiken, mikä häntä vastustaa tai estää elämästä tätä ihmeellistä, ainutkertaista elämää. Wollterin esittämän näkemyksen mukaan hyväksytyt naiskehot eivät hylly, ole karvaisia taikka päästele kummallisia ääniä.

Normatiivin, ”oikeanlaisen” ja hyväksytyyn huomaa jokainen, joka on nähnyt nykyistä mainontaa tai juuri esimerkiksi sosiaalisen median kuvastoa. Vallitsevien normien rikkominen vaatii aktiivista roolia. Vänskä kysyy, voitaisiinko vikuurin avulla hahmottaa *ymmärrettävyyden ja kulttuurisen hyväksyttävyyden rajoja*. Vikuuri tuo esille epäkonventionaaliset näkymät, normit tai esimerkiksi ajattelun, mitkä yhteiskunnassa ovat läsnä. Vikurointi nostaa myös esille sen, että pitääkö vikuureita olla, jotta figuurit nähtäisiin, ja että ne olisivat hahmotettavia?⁴¹ Wollterin kuvastoa katsoessa huomaa selkeästi, että epäkohta tai epänormaali nostaa esille normaalin. ”Normaali” tuntuu olevan

⁴¹ Vänskä 2006, 16-17.

selkeä, mutta kuitenkin toisinaan vaikeasti määriteltävä. ”Normaali” on kuitenkin helppo määritellä, kun törmää ”epänormaaliin”.

Vänskän pohdinta nojaa myös J. L. Austinin käsityksiin performatiivisuudesta. Vänskä tulkitse Austinin puheakti-näkemyksiä siten, että Austinin mukaan sanat tuottavat tilanteen. Sanojen tilanteen tuottava voima on eri, kuin se, että kuvaisimme tilannetta.⁴² Tämä onkin ehkä Wollteria kehopositiivisuustaistelussa merkittävästi motivoiva näkemys; jos puhe, sana ja jopa kuva toisintavat koko ajan jotain tiettyä, muodostuu tuosta tietystä lopulta totuudellinen tilanne. Hoikat naiset muodostuvat todellisemmiksi kuin toisen näköiset naiskehot. Wollterin käyttämä retoriikka on myös todellisuuksia luovaa. Tässä videoteoksessa hän esimerkiksi kehollaan näyttää, kuinka karistaa epäkohtia elämästään. Hän ei sano, miltä hänen kehonsa näyttää. Hän ei sano, miten kehoa pitäisi käyttää. Wollterin kehopuheessa keho näyttäytyy ehdottoman pyhänä.

Tässä kuvasarjassa (**kuvat 2 a,b,c**) Wollter tuo esille useamman naisiseen ja naiskehoihin liitetyn teeman, joita naiskehoissa ei tulisi olla. Hän kuitenkin korostaa omassa ilmaisussaan juuri tätä paradoksia; toiseutettujen kehojen alastomuuden eriasteinen moralisoiminen ja toisaalta normatiivisten kehojen esilläolon lähes kyseenalaistamaton oikeutus.

⁴² Vänskä 2006, 17.

4 TUNNE KEHOSSASI - #STINASBILDBETRAKTELSER

Wollterin ”stinasbildbetraktelser” aihetunnisteen alla julkaisemat visuaaliset esitykset sisältävät yleisesti kehoon ja kehonkuvaan liittyviä tarinoita tai jopa julistukseksi tulkittavia tekstejä. Kuvaukset nostavat esille Wollterin näkemyksiä hyväksytyistä kehoista ja kehoilmauksista sekä korostavat usein teksteissään, kuinka näkemillämme kehon kuvilla on suuri vaikutus esimerkiksi hyvinvointiimme. Näihin kuvakertomuskuviin sisältyy myös Wollterin kertomuksia taiteestaan ja taiteilijuudestaan. Laajemmalle vietyinä Wollter myös nostaa usein kuvakertomuksissaan kehojen yhteiskunnallisen aseman ja esimerkiksi kehojen vaikutuksen naisen asemaan. Erilaiset keholliset ominaisuutemme määrittelevät paljon siitä, miten tulemme kohdatuksi. Wollterille kehokertomukset ovat myös syvän henkilökohtaisia. Ne ovat kertomuksia hänen omista kokemuksistaan, jotka ovat toisinaan olleet rajuja. Hänet on pahoinpidelty, hän on kantanut lapsia, hän on kokenut ehdotonta hyväksyntää sekä itsensä kauniiksi.

Normatiivisesti hyväksytyistä kehoista kirjoittanut Harjunen kuvaa väitöstutkimuksessaan Jeffrey Sobalin ja Donna Maurerin tutkimuksia, ja siinä normatiivisen kehokäsityksen muodostumisesta joko objektiivisesti tai konstruktivistisesti käsitettynä. Objektiivinen tapa kuvailee ongelmaa ja on positivistinen lähestymistavaltaan. Konstruktivistinen lähestymistapa korostaa kehokuvien olevan konstruktioita, liikkuvan ajassa ja paikassa. Täten siis hyväksyty ja tavoiteltu kehonkuva on vaihdellut ajassa ja tilassa. Tärkeä huomio on mielestäni myös konstruktionistiseen lähestymistapaan liittyvä toisen tekeminen. Ne toiset kehot muodostuvat aina, kun jokin toinen rakentuu.⁴³

Harjusen mukaan nykyään kehoja arvioidaan ulkoisten ominaisuuksien mukaan, ja hänen mukaansa tässä ajassa kehoihin liitetään kiinteästi sen fyysinen, sosiaalinen ja moraalinen puoli. Tämä näkemys, jossa kehot kantavat monikerroksellisesti niin fyysisiä kuin sosiaalisia ja moraalisia puolia, liittyy Harjusen näkemyksessä tiedon- ja

⁴³ Harjunen 2009, 14.

vallanmuodostumisen prosesseihin. Harjunen nostaa esille sen, kuinka esimerkiksi laiha keho tuo heti miellelyhtymiä, jotka ovat lähes aina positiivisia, toisin kuin lihava keho.⁴⁴

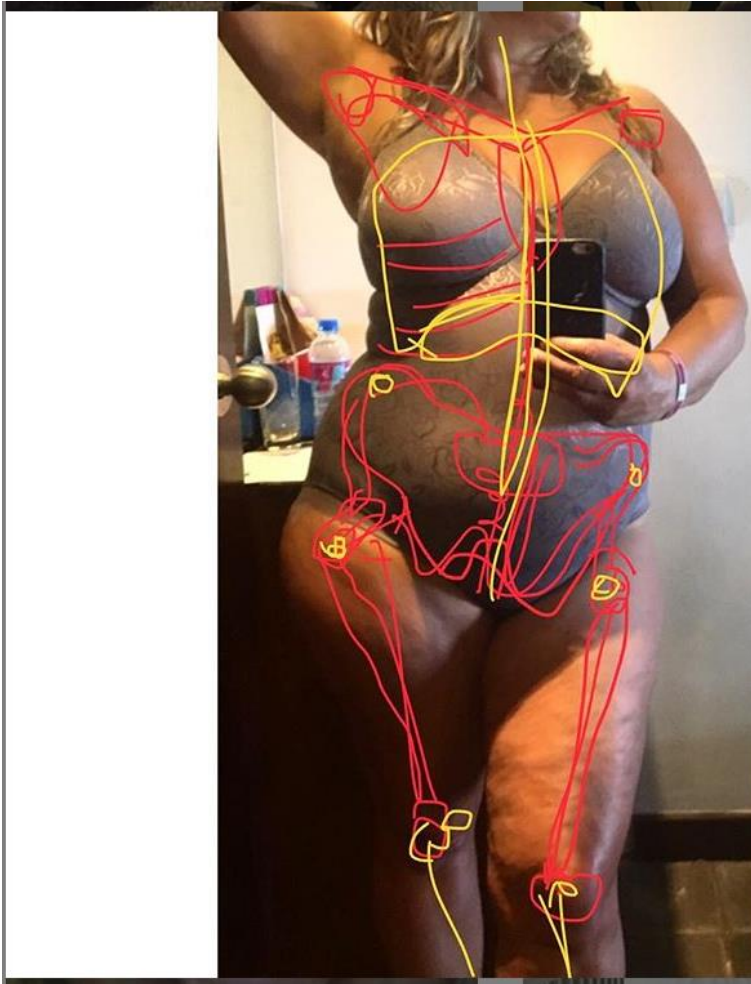
Wollterin visuaaliset esitykset kumpuavat paljolti kommentteiksi nykyajan mainontaan, sosiaalisen median esittämään kuvastoon sekä populaarikulttuurin kuvastoon liittyvään kritiikkiin. Mainontaa ja sukupuoliä tutkinut Leena-Maija Rossi kirjoittaa teoksessaan *Heterotehdas. Televisiomainonta sukupuolituotantona*, kuinka mainonnan tarkoitus on tuottaa esteettisiä, ideaaleja esityksiä kauniista ja hyväksytystä. Rossin mukaan mainonta pitää yllä kaksijakoista sukupuolinäkemyksiä, ja itseasiassa luo normia, jossa kaksijakoinen sukupuolikäsitys on tavoiteltava esittämistapa mainonnassa.⁴⁵ Rossin mukaan kauneuskäsitykset ovat konstruoituja, vallalla tietyssä ajassa ja paikassa, ja niihin vaikuttavat niin sukupuoli kuin seksuaalisuuskin. Rossin mukaan sukupuoli on määritelmäinen on *kulttuurinen sopimus*.⁴⁶ Wollterin visuaalisessa ilmaisussa tämäkin tema on esillä; moninaiset naiseudet ja niiden esittäminen nousevat kuvastosta toistuvasti esille. Lisäksi Wollterin esittämä sukupuolelle asetettujen normiston kritiikki on keskeinen tema Wollterin visuaalisessa ilmaisussa, ja se näkyy erityisesti tässä videoteoksessa.

⁴⁴ Harjunen 2009, 15.

⁴⁵ Rossi 2003, 32.

⁴⁶ Rossi 2003, 32-33.

Kuva 3.

Kuva julkaistu @stinawollter 28.12.2017. Kuvakaappaus 4.5.2019.

Kuvateksti: Everything is very logical. What's underneath affects and give form to what's visible. Skeleton, muscles, tendons, intestines, fat. I Did this simple illustration to show How terrible wrong it is to talk about how "a real woman should look like". Hey! We can't control our skeletons. I'm not more or less a woman than someone with more or one without or different proportions and curves. It's a bad idea to connect specific body types/ body forms with specific characteristics. I, for example have been taken for vulgar and sexual available just because of my breasts and especially good at carrying and get birth to children because of my broad hips, by total strangers. Perceptions based on-what? Like if my skeleton and fat deposits has something to do with my libido or deliveries? How absurd isn't that if you stay put and think it over? You never know

another body's history. Its abilities and limitations. You never know what hides underneath and inside, except those anatomical facts that miraculously keep you together. Respect all bodies. Start with your own. Amen. [#stinasbildbetraktelser](#)

Ylläolevassa kuvassa Wollterilla on yllään harmaansävyinen, läpikuultava, kevyesti kuvioitu bodyalusasu. Hän seisoo antiikin Kreikan ajoilta saakka tutussa kontrapostiasennossa⁴⁷, paino toisella jalalla, saman puolen käsi nostettuna avoimien hiusten sekaan. Taustalla on valkoinen seinä, rusehtava lattia sekä jonkinlainen taso, jonka päällä on tavaroita. Wollter on ottanut kuvan peilin kautta, ja se on tyypillinen selfie-kuva. Kuvaa hän on käsitellyt piirtämällä kehonsa luustorakennetta kuvaavia punaisia ja keltaisia viivoja. Kuvatekstissä Wollter kertoo, kuinka hän on kehonsa ulkomuodon vuoksi joutunut tilanteisiin, joissa hänen libidonsa on oletettu olevan vilkas, koska hänellä on isot rinnat. Tai kuinka hän on oletettavasti hyvä synnyttävä leveän lantionsa ansiosta. Wollter kyseenalaistaa tekstissä sen, kuinka kehon ulkomuodosta tehdään kauaskantoisia päätelmiä. Kuvatekstissä Wollter tuo myös esille ajatuksensa siitä, kuinka jokaisen meistä sisimmässä olevat asiat, myös konkreettisesti luut ja sisäelimet, vaikuttavat siihen, miten koemme ja näemme maailman. Keholla on oma historiansa, Wollter korostaa.

Ympäröivät kuvat kehoista vaikuttavat myös joidenkin tutkimusten mukaan haitallisesti kehonkuviin erityisesti naisilla. Kuvien katselu liittyy esimerkiksi laihtumisen tavoitteluun.⁴⁸ Hankalassa sukupuolesta Butler nostaa kehollisuuden esille seuraavalla tavalla: *Noissa puitteissa "ruumis" näyttäytyy välikappaleena, johon kulttuuriset merkitykset kaiverretaan, tai työvälineenä, jolla omaksuva ja tulkitseva tahto määrää kulttuurisen merkityksen itselleen. Kummassakin tapauksessa keho käsitetään vain työvälineeksi tai välikappaleeksi, johon kulttuuristen merkitysten joukko on vain ulkoisessa suhteessa... missä määrin keho tulee olemassa olevaksi sosiaalisen sukupuolen merk(e)issä ja merk(e)illä. Miten ymmärtäisimme uudelleen kehon muuna kuin passiivisena välikappaleena tai työvälineenä odottamassa selkeästi aineettoman tahdon henkiin herättävää kykyä?*⁴⁹ Edellinen viittaus Butleriin liittyy hänen näkemyksiinsä sukupuolen rakentumisesta. Butler pohtii, minkälainen mekanismi on sukupuolen muodostumisen taustalla? Pohdinta jatkuu, ja Butler kysyykin, onko

⁴⁷ Konttinen & Laajoki 2005, 203.

⁴⁸ Hendrickse, Arpan, Clayton, & Ridgeway 2017.

⁴⁹ Butler 1990, 58.

sosiaalisesti rakentuneen sukupuolen rakentuneisuus jollain tapaa ennalta määrättyä vai olisiko kulttuurisen rakentuneisuuden taustalla myös mahdollisuus jonkinlaiseen omaehtoiseen rakentumiseen? Butler tuntuu kritisoivan determinististä ajattelua sukupuolesta kulttuurin muovaamana sosiaalisena konstruktiona, sillä siinä tilanteessa sukupuoli olisi aina yhtä määräävästi muotoutunut, kuin se biologisesta näkökulmasta määriteltyinä on. Tästä Butler päättelee, että determinismin ja vapaan tahdon välisen taistelun taakse jää ehkäpä kielellinen taso. Että jokin, mihin kieleemme ei taivu, estää ajattelua.⁵⁰

Edelliseen liittyen, onkin relevanttia pohtia Butlerin kysymystä, miten *ymmärtäisimme uudelleen kehon muuna kuin passiivisena välikappaleena tai työvälineenä odottamassa selkeästi aineettoman tahdon henkiin herättävää kykyä?*⁵¹. Kuinka Wollterin kuvissa sosiaalinen sukupuoli ja biologinen sukupuoli ja näiden kahden välinen kiista esiintyy? Tässä kuvassa Wollter kuvaa esimerkiksi omaa kehoaan synnyttäjänä ja seksuaalisena olentona. Hänelle sukupuoli ei näytä aiheuttavan ristiriitaa, hän tuo esille naisisuutensa ja siihen liittyviä nyansseja. Molemmat hän tuo esille hyvin naissukupuolisesta lähtökohdasta. Kehoon kohdistuvien ristiriitaisten tuntemusten tai sukupuoleensa liitettyjen näkökulmien Wollter näyttää kokevan tulevan ulkopuolelta. Hän näyttää ottavan annettuna sen, että vaikutus tulee ulkoapäin, ja että se on rakenteellista ja kulttuurista.

*Ibland hade jag kanske bara det: kroppen. Kanske är det min främsta förmåga – att vara kropp. Att använda kropp. Leka med kropp. Vara nära, dansa bada, mata, låta.*⁵² Wollter kirjoittaa hiljattain julkaistussa omaelämäkerrallisessa teoksessaan *Kring denna kropp*, ja viittaa edellisellä kokemukseensa sisarensa kuoleman jälkeisestä ajasta. Wollter oli tuolloin yksinhuoltaja ja hänen sisarensa kuoli anoreksiaan. Wollter kertoo, että surussaan hän lopulta saattoi kokea olevansa välillä pelkästään kehonsa. Wollterin kehollisuuksien kuvauksessa kehossa usein konkretisoituu ympäröivä maailma. Toisaalta, myöskään kehoaan ei pääse pakoon, se on koko ajan.

⁵⁰ Butler 1990, 56-58.

⁵¹ Butler 1990, 58.

⁵² Wollter 2018, 210.

Berger ja Luckmann puhuvat paljon ruumiista. Ruumis on moninainen käsite; se on jotain mitä meillä on, mutta myös jotain, mitä me olemme,⁵³ eikä kehoristiriidan kokemus ei ole tavatonta. Keho näyttäytyy tässäkin kuvassa Wollterille myös muotona sekä materiaalina. Keho on tässä kuvassa ikään kuin ikkuna maailmaan, muotoihin, maisemiin. Toisaalta keho on viimeisen asti materiaalinen. Ristiriitaa näyttää syntyvän oman kokemuksen ja ulkoapäin sanellun kautta.

Kuva 4.

Kuva julkaistu: @stinawollter 3.11.2016. Kuvakaappaus: 11.3.2019

Kuvateksti: *Hello haters. I SAID HELLO! LISTEN UP: You can't beat me. Because I'm one among millions. I am a part of something huuuge. You can't beat us. Every time you try to put your own shame on our bodies, every time you try to bend us down by unkind*

⁵³ Berger & Luckmann 1966, 63.

actions, you only show how scared and how weak you are. And you just make our backs and cores more stable. And trust me; we rise again, stronger each time. You can't win. Because we absorb your hate and make something new. We fill up your dark digging holes with love and solidarity, art and new strategies. You give us the chance to practice the art of resistance. We transform your shitty will to our sentence. Picture: Nike I. (The goddess of victory.) Look at her! So naked and vulnerable-but still unstoppable-in her trustful journey through the layers of time. She have the reason to live, decade after decade. So you can never win; because she is reborn everywhere the cry for justice still is strong in people's hearts. And yes- this is a bit of a hubris because this Nike is me- but still No, I think we can be Nike- all of us. She lives all over this earth. She's fast and movable. She, for example, lives here in Instagram. In so many different shapes and places of safeness. To make them safe was a hard task. All that work; you can never reduce that! It's sacred spaces. And I fill my space! I make room! There's room for you too, hater. Come on, don't you think it's time for a change? Take a minute or two to think about what's so scary about me and my body/attitude/manors? What does it represent? Something you actually long for? Why not embrace instead? Or quietly just listen and enjoy? We'll Wait for you- and when you're ready...just start to walk in the direction of warmth, laughter, colors, creativity, light, diversity, togetherness. Future. I'll be there. We can dance. [#stinasbildbetraktelser](#)

Nike, antiikin Kreikan voiton jumalatar. Tässä kuvassa Wollterin hakema visuaalinen kieli viittaa nykyään Pariisin Louvren kokoelmassa olevaan Samothraken Nikeen vuodelta n. 190 eKr. Samothrakeen Nike on hellenistisen kauden merkittävimpiä teoksia, jonka kerrotaan pystyttäneen meritaistelun voiton merkiksi. *Samothrakeen Nike* on kevyt ja kepeä, juuri paikalleen laskeutunut. Veistoksessa jumalattaren kehonmuodot piirtyvät kirkaasti esiin, ja veistetty vaate on selkeästi raskas, mutta tuulussa liehuva.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nike_of_Samothrake_Louvre_Ma2369_n3.jpg Kuvaaja: Marie-Lan Nguyen.

Stina Wollterin kuva on tumma sävyiltään, rakeinen ja pikselöitynyt. Kuvassa valo kajastaa vasemmasta alareunasta, mistä myös alaston Wollter tulee kuvaan hypähtäen, pitäen ylös ojennettujen käsiensä varassa sinistä, keveästi liehuvaa kangasta. Kuvassa on hieno liikkeen tuntu ja hypähdys tuo liikkeen koko Wollterin kehoon. Koska kuva on rakeinen ja jonkin verran epätarkka, ei kuvaa ole tarvinnut sensuroida. Asento ja kangas sekä kuvateksti viittaavat Samothraken Nikeen, ja yhdenmukaisuus on kyllä nähtävillä.

Tässäkin, voiton jumalataria representoidessaan, Wollter nostaa visuaalisuudellaan esille vallan. Valta tulee nähdäksi kuvan kautta, voiton jumalattaren attribuutti on nähtävillä kuvassa, mutta myös kuvatekstin voiman kautta. Wollter houkuttelee vihaajiaan ("haters") pohtimaan, mitä he itse asiassa vihaavat? Ehkä he itse asiassa purkavat oman kaipauksensa Wollterin esittämää maailmaa kohtaan vihaksi, Wollter pohtii. Tässä kuvatekstissä siis kiteytyy paljon siitä vallankäytön luonteesta, miten kehoja kohdellaan ja kohdataan; valta syntyy usein toiseuttamisesta. Wollterin omassa tekstissäkkin on rinnakkain kaksi maailmaa: hänen ja sitten niiden toisten.

Wollterin kuvat ovat toisinaan alastonkuvia, joista hän on itse sensuroinut Instagramin sääntöjen mukaisesti niin rinnat kuin genitaalialueensa. Wollterin visuaalisessa ilmaisussa kuitenkin keskeistä on kehon asettaminen esille, usein myös siten, että alastomuus on kuvissa merkitsevässä asemassa. Alastomuuden problematiikkaa on pohtinut mm. Zakia Salime, nostaessaan esille John Bergerin *naked-nudity*-pohdinnat. *Naked* nähdään Bergerin mukaan viattomana, ei katseen kohteena, kun taas *nudity* olisi jotain sellaista alastomuutta, jossa asettauduttaisiin katseen kohteeksi. Salime pohtii *naked-nudity* tematiikkaa Marokon Femenin toiminnan yhteydessä, ja viittaa siinä, että Femenin toiminnassa Facebookissa julkaistuissa alastonkuvissa alastomuuden häpeä käännettäisiin itseasiassa katsojaan, ei häneen, joka on alasti.⁵⁴ Alastomuuden stigmatisointi liittyy siis usein siihen, että itse alaston on se, jonka tulee häpeän kantaa. Katsoja saa vain sivustaseuraajan moralisoijan roolin. Wollterin tavassa tuoda kehoaan esille kuvissaan ja videoissaan korostuu kuitenkin juuri tämän kaltainen katseen palauttaminen.

Salimen artikkelissa pääpaino on Femenin aktivismissa. Salime kuvaa kuitenkin mielenkiintoisella tavalla vallankumouksen tasoja edelleen *naked-nudity* -teeman ympärillä. *Nudity* olisi Salimen mukaan sitä visuaalista kuvastoa, joka tulee määrittelemään vallankumouksen *visuaalista muistia*. Erilaisten seksuaalisuuksien ja alastomuuksien kietoutuminen vallankumoukseen luo tätä vallankumouksen visuaalista muistia.⁵⁵ Wollterin visuaalisen kuvaston voidaan nähdä asemoituvan kehopositiivisuuskeskustelussa ja ”kehollisuuden vallankumouksessa” tämän kaltaisen tematiikan piiriin. Wollter ulottaa tässä kuvassa viestin sisältöä kommentiksi niin kehollisuuskeskusteluun, keskusteluun kehoon liitetystä arvottamisen kulttuurista sekä keskusteluun kehon käytöstä anarkian välineenä.

Foucault puhuu kehosta ja vallasta mielenkiintoisella tavalla. Foucault`n näkemyksessä kehon ja vallan suhde on, samoin kuin edellä Harjusen mukaan, vastapareja tuottavaa. Foucault`n mukaan *mikään ei ole aineellisempaa, fyysisempää, ruumiillisempaa kuin vallankäyttö*⁵⁶. Foucault puhuu vallan *latautumisesta kehoon*, missä kehon valta tulee kehoon käytetyn työn, kuten esimerkiksi urheilun, tuloksena. Tuo saavutettu valta on

⁵⁴ Salime 2014, 15.

⁵⁵ Salime 2014,15.

⁵⁶ Foucault 2014, 146. Suora lainaus kursiivilla.

kuitenkin myös vastustava voima; kun valta on asettunut, sitä vastaan kapinoidaan niillä keinoilla, joita valta alun perinkin tuotti. Foucault kuvaa tätä prosessia vastapareilla, kuten terveys vastaan talous.⁵⁷ Kehosta tulee tässä ajatuksessa itseasiassa taistelutanner, vapauden ja vallan keskellä teutaroiva. Wollterin esittämä haastaminen voidaan nähdä olevan osittain myös sellaista, jossa tästä taistelusta pyritään vapautumaan. Toisaalta kuitenkin, mitä on se vapaus joka syntyisi tässä prosessissa? Millä tavoin se näkyisi?

You give us the chance to practice the art of resistance, Wollter kirjoittaa kuvatekstissä. *You*, eli se toinen, antaa mahdollisuuden harjoittaa vastustamista, vastustamisen taidetta. Tämä tekstiosuus kuvatekstissä on hämmentävä. Viittaako Wollter nyt tässä oikeasti, että se toinen antaa luvan, vai että sen toisen toiminta tuottaa tilanteen, jossa vastustamista tulee tehdä? Syntyy mielikuva, että Wollter itse ajattelee, että patriarkaatti on todellinen tilanne. Tilanne, jossa naissukupuoli taistelee konkreettista seinää vastaan, mutta että nainen on päässyt jostain raosta livahtamaan vastustamaan tuota annettuna otettua vallan ilmentymää. Wollter korostaa ilmaisussaan, kuinka käy kamppailua ja vastustusta patriarkaattia vastaan. Siinä valossa on hämmentävää, että hän toteaa kuvatekstissä mitään, mikä sanoin osoittaisi patriarkaatin vallan todellisuuden. Sanojen totuuksia luovan ajatuksen kautta, mitä myös Wollter korostaa, tämän kaltainen tekstiosuus ei istu täysin Wollterin visuaalisen ilmaisun linjaan.

Wollterin visuaalinen ilmaisu tässä kuvassa osoittaa, että hänen motiivinsa ei aina yksistään liity lihaviin tai muutoin normatiivin ulkopuolelle jäävien kehojen hyväksynnän tekemiseen, vaan se liittyy myös paljolti sukupuolirooleihin, odotuksiin sekä käsityksiin kauneudesta, rumuudesta, onnellisuudesta, hyvinvoinnista ja tasapainosta. Kehojen tarina ja historialliset kerrostumat ovat Wollterin video- ja kuvateoksissa läsnä ja aktiivisesti esiintuotuja. Wollter tuntuu korostavan voimakkuutta, uhmakkuutta ja lempeyttä.

⁵⁷ Foucault 2014, 145.

5 ELÄMÄNTANSSI - #STINAWOLLTERDANSARFÖRLIVET

Dansen i sig var aldrig en strategi, utan en kropp som utan skydd och utan skam gjorde det den gjorde. Sedan blev den påverkad av efterdyningarna och alla möten med andra människor. Något sattes i rörelse. Jag styrde inte, men var i allra högsta grad där.⁵⁸

Jag dansar vidare. I slowmotion och i normal hastighet och ibland helt stilla. Hur ni än ser mig dansaså är det i mig allt början. I kroppen, lusten. I förtvivlan och vrede över förlorade å, i tacksamhet över att jag hann ta tillbaka min kropp och förstå att jag kan skydda mig själv. Min rustning heter självacceptans och feminism.⁵⁹

Wollter kiteyttää edellä omia lähtökohtiaan sille, miksi tanssi ja liike on hänelle tärkeää, ja minkälaisia merkityksiä se hänelle elämään tuo. Wollterille tanssi näyttää olleen hänen kehoaktivismissaan liikkeelle paneva voima. Se on saanut hänet kokemaan kehonsa kanssa rauhaa ja tuonut tunnetta siitä, että oman elämän langat ovat tiukasti omassa käsissä.

Tanssi voidaan nähdä tilan ottamisena. Kyrölä toteaa mediakuvastoista kirjoittaessaan, kuinka lihavat kehot erityisesti nähdään tilan ottamisena. Lihavan kehon tilan ottaminen liittyy hänen mukaansa liiallisen tilan ottamisena moraalisesta lähtökohdasta, sillä se vie tilaa enemmän kuin hoikka, normatiivinen ja hyväksyty keho. Ristiriitaiseksi tämän ajatuksen tekee se, että lihava keho on kuitenkin kokonainen keho, se jatkuu ihonsa alla ääriivivoihinsa saakka. Hoikan kehorakenteen yli menevät kehorakenteet eivät siis oikeasti vie moraalisesti jollain tapaa liikaa, tai enemmän, vaan ne oikeasti ovat olemassa sellaisenaan.⁶⁰ Kuitenkin mediakuvasto usein korostaa lihavuutta liiallisena, moraalisesti arveluttavana.⁶¹

Tanssin anarkismiin voidaan lähestyä moraalisen pohdinnan, mutta myös tilan ottamisen näkökulmasta. Wollterin tanssivideot ovat kepeitä, myöskin joskus parodioivia. Hän näyttää niissä myös usein paljon kehostaan, hölskyttää vatsaansa, pullauttaa sen alushousujen reunan yli retkottamaan. Tanssivideoteoksissaan hän käyttää kehoaan

⁵⁸ Wollter 2018, 97.

⁵⁹ Wollter 2018, 99.

⁶⁰ Kyrölä 2004, 27.

⁶¹ Kyrölä 2004; Harjunen 2009.

kokonaisvaltaisesti, ja ne kietoutuvat myös seksuaalisuuden ympärille. Wollterin tanssivideot myös kutsuvat mukaan liikkeeseen, kapinaankin.

Wollter mainitsee lainaamassani tekstiosuudessa, kuinka hän on kiitollinen siitä, että ”ehdi takaisin kehoonsa ja ymmärsi voivansa suojella itseään”. Wollterin kehokokemuksiin ja kehollisuuteen liittyvät teemat voisi nähdä liittyvän kehon kokemukseen sosiaalisesta konstruktivistisesta teoriasta käsin, eli näkemyksestä jossa olemme kehomme ja meillä on keho.⁶²

Kuva 5.

Kuva julkaistu: @stinawollter 19.4.2017. Kuvakaappaus: 16.4.2018.

⁶² Berger & Luckmann 1966.

Kuvateksti: *Nämen jag håller ställningarna här va. [#stinawollterdansarförlivet](#) i ateljén medan mörkret faller och Mick Jagger grejar någon annanstans och koreografi och höga klackar vilar i sitt parallella universum. "Jag skall dansa på patriarkatets grav." Jo det sa jag efter det första Let's Dance-avsnittet. Ingen kan säga att jag inte jobbar på't. (Låt: "Fade away" med Stones)*

Videolla Wollter tanssii työhuoneellaan Stones-yhtyeen *Fade away* laulun tahtiin. Päällään Wollterilla on tummansiniset, maalintahraiset lappuhaalarit ja vaalea kauluspaita. Paidan hihat Wollter on käärinyt kyynärtaipeisiinsa. Taustalla näkyy Wollterin työhuoneen esineistöä: hyllyjä täynnä maalaustarpeita, radio lattialla, Wollterin maalaama isohko omakuva nojaamassa hyllyyn. Videolla Wollter tanssii iloisesti, jopa riehakkaasti, ja laulaa Stonesien mukana. Wollter avaa kuvatekstissään videonsa merkitystä. Hän kertoo, kuinka ”koreografiat ja korkeat korot lepäävät rinnakkaisessa universumissa”. Tällä hän viitanee siihen, että hän osallistui vuonna 2017 ruotsin Tanssii tähtien kanssa -ohjelmaan. Lisäksi hän kertoo, kuinka Tanssii tähtien kanssa -ohjelman ensimmäisessä jaksossa sanoi ”tulevansa tanssimaan patriarkaatin haudalla”. Wollter kirjoittaa kuvatekstissä vielä, kuinka ei voi väittää, ettei hän olisi työskennellyt sen (patriarkaatin kukistamisen) eteen. Tanssiesitys on tässä näyttelyn pitämistä studiossa, Wollter toteaa kuvatekstissä.

Video on monitasoinen. Toisaalta se on kepeähkö tanssivideo, jossa lauletaan musiikin mukana, näitä videoita on internet pullollaan. Tanssivideot ovat myös keskeisimpiä sisältöjä Wollterin visuaalisessa ilmaisussa Instagram-tilillä. Visuaalinen lisätaso videoteoksesta löytyy kuitenkin teoksen kuvauspaikasta; Wollter esittää videolla kuin esityksen itsestään taustalla olevassa omakuvassaan. Taustalla näkyvä maalaus on isohko ja yläosastaan holvikaaren muotoinen, ja se esittää selkeästi Wollteria itseään. Maalauksessa Wollterilla on päällään rintaliivit ja alushousut. Hänen hiuksensa ovat auki ja toinen sormi osoittaa ilmaan, kun taas katse ja kasvot ovat kääntyneenä vastakkaiseen suuntaan. Maalauksessa esiintyvän Wollterin vasen käsi on lanteilla ja vartalo on hieman kiertynyt klassiseen kontraposto-asentoon. Maalauksen reunamilla on todennäköisesti lehdistä leikattuja naisten kuvia. Kuvien naiset kurottavat Wollteria kohti ja näyttävät edustavan eri aikakausien naisia. Nämä erilaiset ja eri aikojen naiset katsovat Wollteria ja hänen olemustaan.

Tanssiiko Wollter teoksessa heille vai heidän kanssaan? Onko Wollterin videoteoksen tanssi Instagramissa tanssia katsojalleen vai heidän kanssaan? Wollter nostaa teoksessaan esille mielenkiintoisella tavalla myös oman olemuksensa monet ilmentymät. Toisaalta hän on kuvataiteilija, toisaalta tanssija. Hän tanssii yksityisesti ja omaan tarpeeseensa, mutta myös suurelle yleisölle niin Instagramin kuin televisiolähetyksen kautta. Hän tuo viestiään kehollaan sekä yksityisessä että julkisessa tilassa.

Wollter osoittaa videoteoksessaan intertekstuaalisia⁶³ piirteitä ja sitä, kuinka kuvat itseasiassa kommentoivat kuvia ja tekstejä, jotka ovat kommentoineet kuvia ja tekstejä. Siten tulkintamme ja merkitykset syntyvät aina kulloinkin vallitsevissa tilanteissa. Merkityksellisyydet ovat kietoutuneita ja monitahoisia rihmastoja. Kuvasto tässä videoteoksessa kommentoi myös monitahoisesti sukupuolirooleja. Tässä videossa esille nousee melko binääri sukupuolinäkemyks, Wollterin leikitellessä maskuliinisella vaatetuksella ja elekielellä naiseutta uhkuvan omakuvan rinnalla. Wollter tosin muissa yhteyksissä, kuten esimerkiksi Instagram-tilillään tai omaelämäkerrallisessa teoksessaan *Kring denna kropp*,⁶⁴ näyttää korostavan sukupuolien moninaisuutta binäärisen näkökulman sijasta.

⁶³ Esim. Viikari 1991.

⁶⁴ Wollter 2018.

Kuva 6.

Video julkaistu: @stinawollter 28.2.2017. Kuvakaappaus: 11.3.2019

Kuvateksti: *Glad semmeldag kära följare! Vänta inte till "sen" med att leva. Jag trodde det fanns en siffra för när det var lämpligt att få vara sån här. Det var bara hittepå som inte jag hittat på. Jag hittar på mig själv eftersom så mycket jag INTE bestämmer påverkar livet och samhället ändå - så mej själv tänkte jag faktiskt leva nära och innerligt med och det går faktiskt äntligen rätt bra. Det är verkligen inget konstigt eller extra bjussigt med en människa som rör sig i sitt kök. Det hade ingen tänkt om det varit en normsmal kropp. Där ligger kruxet. Jag bjussar inte mer än nån annan. Jag utsätter mig bara för större risk att få kommentarer om hälsa och skam. (Till och med sex.) Vilket är rent ut sagt skadligt bullshit att utsätta andra för. Ingen människa har tagit hand om sig mer för att den fått såna kommentarer. Jag dansar i detta själsfodral som jag fick. Jag behöver bilder av trygghet för att orka det. Låt oss ge varandra trygga bilder av självacceptans. För en framtid utan barn som hatar sig själva och andra för att de jämför*

sig och dom med en hittepånorm som inte innehåller något annat än ouppnåelighet och ångest. [#stinawollterdansarförlivet](#) Till Xavier Rudds "Comfortable in My skin". [#donthatetheshake](#) Blockar utan omsvep vid sexistiska eller fettföraktande kommentarer. Detta ska vara ett tryggt och respektfullt kommentarsfält. För det har jag bestämt.

Videolla Wollter tanssii kotonaan. Wollterin taustalla näkyy valkoinen senkki, jonka päällä on pinkki pöytäliina ja erilaisia tavaroita sekä viherkasvi. Oikealla kuvassa näkyy sininen pöytä, tuoleja, seinillä on tauluja ja ikkunasta kajastaa aurinko. Wollterin kodin sisustus on läsnä, mutta ehdottomasti taustalla. Hän ei siivoa tai asettele kukkia tai kynttilöitään siten, miten ne usein asetetaan esille erityisesti Instagramissa tai vaikkapa sisustuslehdissä. Wollterin raaka ja rehellinen todellisuuden esitys ulottuu hänen koko elämäänsä. Wollterilla on videolla päällään mustat bikinit tai alusvaatteet. Hiuksensa hän on nostanut poninhännälle. Taustalla soi Xavier Ruddsin laulu ”Comfortable in my skin” ja videolla Wollter tanssii taas tuoden kehonsa valoisasti esille, korostaen kehonsa kykyjä liikeratoihin ja iloon.

Kuvatekstissä Wollter kirjoittaa, kuinka on lakannut elämästä ”sitten kun” -elämää. Elämää, missä loppujen lopuksi harva asia on vallassamme ja mitä on voitava elää täydesti silloin, kun se tapahtuu. Wollter toteaa, että jos video esittäisi normaalipainoista ihmistä tanssimassa keittiössään, ei se herättäisi mitään erityisiä reaktioita. Wollterin mielestä videon koukku piileekin siinä, että hän ei tuohon normaaliin, hoikkaan kehoihanteeseen mahdu. Kuvatekstissä Wollter myös korostaa, että tarvitsee itekin tämän kaltaisia kuvia, jotta jaksaisi. Tällä hän tarkoittanee, että kuvat kaikenlaisista kehoista toisivat todellisuuden paremmin esille. Todelliset kehonkuvat auttaisivat Wollterin mukaan esimerkiksi itsensä hyväksymisessä. Kommentointikenttää Wollter moderoi, hän poistaa kehoja haukkuvat tai sexistiset kommentit. Hän kirjoittaa, kuinka tämä hänen tilinsä ja hänen kommentointikenttänsä tulee olla turvallinen paikka niin muille kuin hänelle itselleenkin.

Tämäkin videoteos ottaa osaa mm. Harjusen keskusteluun uusliberaaleista ideaaleista kehoista. Harjunen näyttää pitävän ulkoisiin seikkoihin keskittymisen olevan keino, jonka avulla luodaan täydelliseltä suoritukselta näyttävä performanssi. Harjusen mukaan kehoihin liittyvän normittamisen kautta luodaan myös moraalista kertovia olettamia. Kehot vain olemisessaan ovat arvotettuja. Wollterin kehon pinnalta voidaan lukea monia

asioita. Se, kuten sanottua, haastaa normatiivisen naiskehon ja naiskehon esittämisen tapaa. Wollterin oman tarinan tuoman lisäkerrostuman myötä hänen kehon pinnalta voidaan lukea myös turvallisuuden kaipuuta oman kehon kanssa, kaipuuta katsoa visuaalista materiaalia, joka tuo turvaa ja hyväksyntää kaiken näköisille kehoille sekä ymmärrystä siitä, että Wollter tuntee itsensä, ja hyväksyy itsensä.

Wollterin kannanotto oikeanlaisista kehonmuodoista liittyy toki myös kehojen kokoon. Hän esittää kritiikkiä esimerkiksi yksipuolisia kehoja näyttävää mainontaa kohtaan, sekä sitä kohtaan, minkälaisen keskustelukulttuurin keskellä elämme.⁶⁵ Harjunen kirjottaa väitöksessään ”*lihaviem ihmisten*” stigmatisoinnista. Harjusen mukaan stigmatisointi liittyy kahteen seikkaan; lihavuuden näkemiseen lääketieteellisenä ongelmana ja toisaalta myös liittyy lihavuuden sosiaaliseen statukseen. Harjunen viittaakin näkemyksiin, kuinka lihava ihminen tulee kahdesti merkityksi, sekä terveydellisellä tasolla että moraalisesti heikommaksi⁶⁶. Kehon vuoksi kamppailu sisäisen ja ulkoisen kanssa on siten jatkuvaa, ja Wollterin kehoaktiivisuuden mukaisesti, tarpeetonta. Tähän Harjusen esittämään stigmatisointiin Wollter kiinnittää visuaalisessa ilmaisussa erityisesti huomiota.

Rossin mukaan representaatio nostaa esille vallan. Representaation politiikka on sitä, että se määrittelee, mikä on sallittua tuoda esille ja näkyville ja mikä ei. Valta manifestoituu representaatioihin, ja siten syntyy erilaisia tapoja, tottumuksia, esityksiä ja sanallistettuja tilanteita.⁶⁷ Representaatio ei ole, kuten todettua, helppo termi sosiaalisen konstruktivisuuden teorian valossa. Seppäsen määrittelyn mukaan representaatioihin voidaan kuitenkin lähestyä konstruktivistisesti⁶⁸, ja ajatella ne ikään kuin tilanteissa muotoutuneiksi konventioiksi. Näen, että tanssilla Wollter representoi sitä tilannetta, jossa erilaiset naiskehot voivat tehdä tanssivideoitaan sekä jakaa niitä. Nämä videoidut tanssiesitykset ovat siten osa moniarvoistunutta visuaalisen kulttuurin kenttää. Tämä Wollterin tanssivideoteos on kuitenkin kehopositiivisuus-kentän konventioita noudatteleva esitys, representaatio.

⁶⁵ Mm. Wollter 2018. Kts. myös @stinawollter.

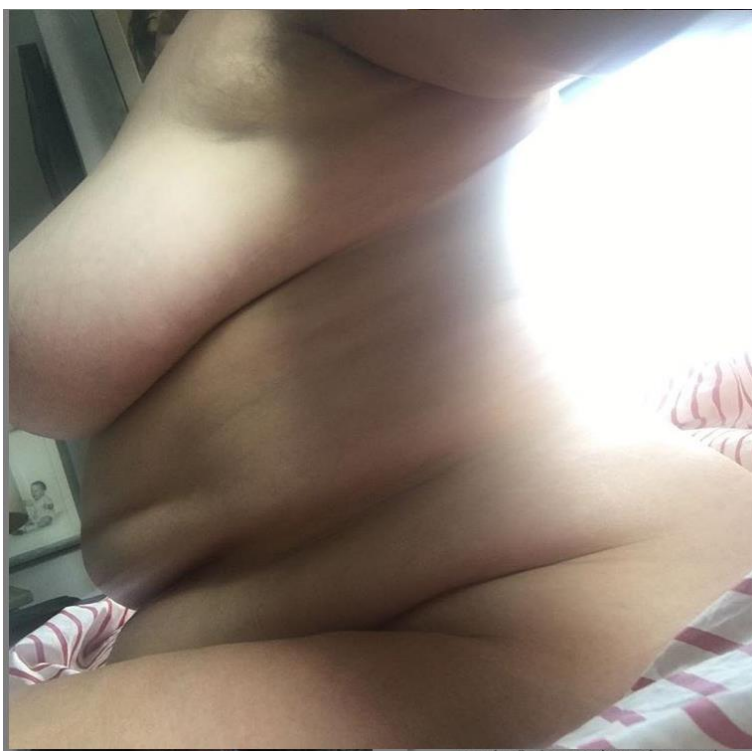
⁶⁶ Harjunen 2009, 50.

⁶⁷ Rossi 2010, 263.

⁶⁸ Seppänen 2005, 94-95.

6 STINA WOLLTERIN KEHOLLINEN FEMINISMI

Tutkielmassa syntynyt ymmärrys kehollisuudesta, kuvien visuaalisesta analyysistä sekä ympäröivän kuvallisuuden vaikutuksesta jopa ihmisen syvimpään minä-kokemukseen on ollut mielestäni merkittävä huomio.

Kuva julkaistu @stinawollter 2.5.2018. Kuvakaappaus 4.5.2019.

Kuvateksti: *Saker jag vill säga: (Feminism är så mycket: den finns i så mycket vardag, handlingar, prat, samvaro, den finns i hur makt fördelas, i politik, ekonomi, hur vi är o vad vi gör med och mot oss själva och andra. Detta inlägg rör EN del. Som varit viktig förMIG.).*

•*Vissa dagar är det bilder på andra tjocka kroppar som får mig att orka kampen. Den delen av den feministiska kampen som kämpar emot en patriarkalt styrd marknad som faktiskt präglar samhället och styr en allmän, generell uppfattning om tjocka kroppar som inte tillhör män. Som direkt DRABBAR dessa kroppar. Så ja, den avklädda kroppen*

är feminism för MIG eftersom den hjälper MIG att praktisera en del av feminism som har med representation, synlighet och mina rättigheter att finnas och synas och tas på allvar att göra. Jag anses vara vulgär, grotesk, äcklig i samma kläder/inte kläder som en smal. Utan Feminismen hade jag inte haft verktyg att analysera vad det ÄR för något jag drabbas av och vad det kommer ifrån. Det kommer från ideal som skapas och omskapas av det vi kallar patriarkatet. Att kämpa mot det på olika sätt är feminism för mig. •Andras tjocka kroppar som tillhör människor som hävdar att de känner sig så jävla heta och sexiga har fått mig att tro att jag också kan vara det och det har lett till att jag kunnat jobba med den försvagande känslan av att jag ska vara tacksam över kärlek då jag är tjock. För mig är det rent praktisk feminism när en kvinna inte känner att hon ska vara tacksam för att någon vill ha henne, när hon klarar att ställa krav och till och med har rätt till att ha det gött. •Sen handlar min kroppsacceptans jäkligt mycket om personlig inre process men utan Feminismen hade den processen inte funkat riktigt. •När jag ser en person med ickenormig kropp visa menskoppar, dildos, underkläder, snacka orgasmer, lust osv öppnas ett rum för mig som definitivt är feministiskt. •Bara det att denna bild kommer att leda till att jag får den anmäld, får både uppföstrande hälsomeddelanden och sexuella ofredanden jag borde "vara tacksam för" visar hur skevt det är. En tjock kropp får inte bara VARA alls. Är kampen för alla kroppars varande inte feministiskt?

Wollter kiteyttää tässä kuvatekstissä visuaalisessa ilmaisuksaan esiin tulevan kehoaktivisminsa täydellisesti. Hän avaa sitä perustaa, jonka pohjalta hänen motiivinsa kehoihin ja niiden hyväksynnän eteen tehdystä työstä muuttuu todelliseksi. Wollterin Instagramissa esittämät naiskehokuvat esittävät naista, joka ei istu vallitsevaan kauneusnormiin tai naissukupuolelle asetettuun normiin. Tämä seikka sisältää butlerilaisittain ajatuksen, että sukupuolta performoidaan, ja että sukupuoli toteutuu toiminnan kautta. Tämän prosessin myötä syntyvät myös siten normistot, koskien esimerkiksi sukupuolikäsityksiä. Sukupuoli esitetään Wollterin naiskuviissa inhimillisenä ja hyväksyttävänä kertomuksena ihmisyydestä. Kehollinen feminismi on murtumakohta, joka tarjoaa kuva-analyysille välineen nähdä todellisuus sukupuolen ja kehon takaa.

Wollterin kuvaesitykset nostavat esille kritiikin vallitsevaa kehojen esittämisen tapaa kohtaan. Wollterin aiheutunnisteen #stinsasbildbetraktelser tai Wollterin muiden Instagramissa julkaistujen kuvaesitysten tekstikentissä esille nouseva kommentointi

liittyy paljolti esimerkiksi mainoskuvastojen tapaan esittää kehollisuuksia, ja siinä erityisesti naiskehollisuuksia. Lisäksi keskustelu liittyy Wollterin mukaan laajempaan kokonaisuuteen vallasta, sukupuolien moninaisuudesta sekä kehojen moninaisuudesta ja kehojen vaikutuksesta yksilön elämässä. Sukupuolisuuden representaatiot linkittyvät vahvasti valtaan ja siten Wollterin feministiseen kamppailuun.

Wollterin kuvissa naiskeho esitetään luonnontilassa. Sitä ei muokata tai yritetä muilla keinoin saada näyttämään ”paremmalta” tai vallitsevaan normistoon istuvalta. Wollter kommentoi kuvillaan naiskehojen jokaista ulottuvuutta; naiskehoihin kuuluvat karvat, läskit ja muodot. Wollter puolustaa kehojen oikeutta saada näkyä kaikissa muodoissaan. Wollterin visuaalisten esitysten erityisenä pohjavireenä näyttäytyykin muodon osoittaminen. Kaikki näkemämme on muotoa.

Wollterin kamppailu tähdännee loppujen lopuksi henkilökohtaiseen kokemukseen rauhasta oman kehon ja mielen välillä. Lisäksi kamppailu saavuttaa myös yhteiskunnallisia tasoja, jossa hän pyrkii erilaisten toiseuttavien ja syrjivien rakenteiden muuttamiseen. Kehorauhaa sekä esimerkiksi tasa-arvoista elämää häiritsevät ulkoiset normit, vallan eri ilmentymät, jotka sotkeutuvat mm. kehoihin. Tälläkin hetkellä naiskehoihin kohdistuu poliittista vallankäyttöä esimerkiksi Yhdysvalloissa, missä aborttikeskustelun arvot ovat koventuneet.

Kehollisuuden kontrolli kovin usein liittyy naiskehoihin tai muihin marginalisoituihin sukupuolisuuksiin. Täten Wollter korostaa omassa visuaalisessa ilmaisussaan näkyväksi tekemisen tärkeyttä. Hän tuo kuvateoksillaan esille monipuolisempaa naiskuvaa, nostaa keskusteluun erilaisia teemoja kehollisuuden ja sukupuolisuuksien sekä esimerkiksi tasa-arvon näkökulmasta. Wollter toteaa kuvassa että olisi tarvinnut, ja tarvitsee, monipuolista kuvastoa kehoista. Wollterin esittämät naiskehokuvat keskusteluineen on tarpeellista moninaisuuden esille nostamista. Monipuolisemmat visuaaliset esitykset kehoista voivat olla tukena esimerkiksi minäkuvansa kanssa kipuilevien tai haparoivien keskuudessa. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa esillä oleva kuvasto vaikuttaa ulkonäkövertailuun ja sukupuolikokemukseen.⁶⁹ Wollterin kamppailu visuaalisella kuvastollaan iskee tämän kaltaisiin tilanteisiin. Wollterin visuaaliset esitykset asettavat esille jokapäiväiset tilanteet, joissa kehonsa kautta voi tulla toiseutetuksi tai tulla vallankäytön kohteeksi.

⁶⁹ Hendrickse, Arpan, Clayton & Ridgeway, 2017; Kyrölä 2004.

Näiden tilanteiden esille nostaminen voidaan nähdä omalta osaltaan olevan vaikuttamassa muutoksessa, jossa valta kehoihin ja siten yksilöihin muuttaisi muotoaan tai loppuisi.

Leimaavimpia piirteitä Wollterin visuaalisessa ilmaisussa on kamppailu patriarkaattia ja ahtaita kehonormeja vastaan, stereotyypeillä leikittely sekä kehon esittäminen sen paljaimmillaan, historiallisista kerrostumista konstruoituneena kokonaisuutena. Tanssi ja liike näyttelevät Wollterin visuaalisessa ilmaisussa suurta roolia. Tanssi on myös kokonaisvaltaista. Wollter ottaa tanssivideoissaan itselleen oikeutetusti kuuluvan tilan. Naiselle kehon käyttöön on liittynyt ja liittyy edelleen useita kontrolloivia näkökulmia, joita tässäkin tutkielmassa on käsitelty. Naiskehon normiin asettuva ulkomuoto liittyy jopa oikeuteen olla näkyvillä. Liike on mahdollisuus kommentoida näitä ahtaita sukupuolitormeja ja ennako-odotuksia vastaan. Ottaa itselle oikeutetusti kuuluva tila.

Toisinaan normit näkyvät vasta, kun niitä nostetaan vikuroimalla esille, kuten Wollter tekee hölskytellessään vatsamakaraansa tai kainalokarvojaan haistellessaan. Kun katsoo näitä kuvia, huomaa siinä hetkessä, että tässä noustaankin jotakin vastaan. Liikkeeseen Wollter liittyy toisinaan myös parodian. Parodia näkyy ilmaisussa erityisesti klassisia sukupuolistereotyyppioita kommentoivissa esityksissä, kuten tässä tutkielmassa kuvassa 1 olevassa #stinaskropptrix-videossa. Parodioivan esittämistavan voisi tulkita myös avoimeksi nauruksi tilannetta kohtaan; näinkö älytöntä on, että tuottaa visuaalisia esityksiä naiskehosta?

Tutkielmassa on rakentunut näkemys hyväksytystä naiskehon ulkomuodosta, kehoihin liittyvästä normittamisesta, normittamisen vaikutuksista sekä kuvaus siitä, minkälaisen visuaalisen ilmaisun prosessin kautta Wollter on kamppailut normatiivista naiskehon esittämisen tapaa vastaan. Wollterin visuaalisen ilmaisun Instagram-tilillään voidaan nähdä haastavan normatiivisen tavan esittää naissukupuoli, sekä naissukupuolen kehon, liittämällä siihen vahvasti liikkeen sekä nykyistä naisen kehoihannetta kommentoivat visuaaliset esitykset. Täten on syntynyt näkemys siitä, mitä kehollisella feminismillä tässä tutkielmassa on tarkoitettu, ja miten sitä voidaan käyttää esimerkiksi visuaalisessa tutkimuksessa. Tämän tutkielman anti on kehollisen feminismien käsitteen muodostuminen visuaalisessa analyysissä.

Kehollisuus kiertyy naiskehoja katsoessa usein koon ympärille, kuten myös Wollter usein korostaa. Kuitenkaan kehollinen feminismi visuaalisen analyysin välineenä ei keskity

pelkästään kehon kokoihin tai yksistään naiskehoihin. Kehollinen feminisismi visuaalisen analyysin välineenä nostaa ensisijaisesti esille erilaiset rakenteelliset ja normatiiviset toiseuttavat prosessit, kun tuotetaan visuaalisia esityksiä kehoista. Käsitteen avulla visuaalisista esityksistä on mahdollista erotella kehojen visuaalisen esittämisen tavan avulla tuotettua vastarintaa, esiinmarssia ja voimaantumista. Tämän tutkielman kärki osoittaa, kuinka provosoivat ja haastamisella ladatut visuaaliset esitykset tuovat ihannoitujen ja tuotteistettujen kehonkuvien rinnalle myös totuttuja tapoja ja vallitsevia ihanteita haastavia visuaalisia esityksiä sekä kuva-analyysiä. Kuvat, joissa esiintyy kehollista feminismiä sisältävät elämäkerrallista pohdintaa, sukupuolinormeja kritisoivia nyansseja sekä kehon liikkeiden avulla otettua oikeutettua tilaa.

Wollterin visuaaliset esitykset kehollisuudesta ovat raakoja, rehellisiä ja humoristisia. Ne kääntävät katset myös meihin itseemme. Visuaalisena tehokeinona katseen palauttaminen näyttää olevan toimiva tapa Wollterille tuoda omaa kehoaktivismiaan esille. Keho on todellakin vain, mutta myös ennen kaikkea, keho. Jatkotutkimuksena olisi mielenkiintoista selvittää, toimisiko kehollisen feminismin käsite laajemman otannan parissa. Onko mahdollista tunnistaa tässä tutkielmassa määritellyn kehollisen feminismin mukaisia piirteitä muissakin visuaalisissa esityksissä, kuten esimerkiksi miesoletettujen kehollisuuksia käsittelevissä esityksissä? Lisäksi kiinnostava jatkojuonne tälle tutkielmalle olisi syventyä kuvan ja sanan liitosta syntyneisiin visuaalisiin esityksiin Instagramissa ja muissa kuvien jakamiseen pohjautuvissa sosiaalisen median alustoissa.

Hej kroppen. Du vänder din blottade yta mot moder natur. Känner du vinden? Känner du de små fläktarna av vind som startat någon gång för miljoner år sedan och som rör sig över jorden, varv efter varv, fram till dig? Den är snäll och domer inte. Den smeker och rör sig runt dig exakt så som du är.⁷⁰

⁷⁰ Wollter 2018, 203.

AINEISTOLUETTELO

Lähteet

Nike of Samothrake, Louvre. Saatavilla:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nike_of_Samothrake_Louvre_Ma2369_n4.jp](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nike_of_Samothrake_Louvre_Ma2369_n4.jpg)

g (viitattu 7.9.2019)

Stina Wollterin Instagram-tili:

@stinawollter

Wollter, Stina (2018), *Kring denna kropp*, Forum, EU 2018

Kirjallisuus

Abjekti. Saatavilla:

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:abjekti> (viitattu 25.4.2019).

Butler, Judith (1990 [1999]), *Hankala sukupuoli. Feminismi ja identiteetin kumous*. Suom. Tuija Pulkkinen & Leena-Maija Rossi. Gaudeamus: Helsinki.

Cohen, R., Irwin, L., Newton-John, T. & Slater, A., (2019) #bodypositivity: A content analysis of body positive accounts on Instagram, *Body Image*, vol. 29.

Cruz Gómez, E., & Thornham, H., (2015) Selfies beyond self-representation: the (theoretical) f(r)ictions of practice, *Journal of Aesthetics & Culture*, vol. 7, 1-10.

Berger, Peter L., & Luckmann, Thomas (1994[1966]), *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen*. Suom. ja toim. Vesa Raiskila. Gaudeamus: Helsinki University press.

de Beauvoir, Simone (2009 [1949]), *Toinen sukupuoli I. Tosiasiat ja myytit*. Alkuperäinen teos *Le deuxième sexe. I*. Suom. Iina Koskinen, Hanna Lukkari & Erika Ruonakoski. Kustannusosakeyhtiö Tammi: Helsinki.

de Beauvoir, Simone (2011 [1949]), *Toinen sukupuoli II. Eletty kokemus*. Alkuperäinen teos *Le deuxième sexe. II, Expérience vécue*. Suom. Iina Koskinen, Hanna Lukkari & Erika Ruonakoski. Kustannusosakeyhtiö Tammi: Helsinki.

Foucault, Michael (2014 [1975]), *Parhaat*. Suom. Tapani Kilpeläinen, Simo Määttä & Johan L. Pii. niin & näin: Tampere.

Hacking, Ian (2009), *Mitä sosiaalinen konstruktio on?* Alkuperäinen teos *The social construction of what?* Suom. Inkeri Koskinen. Vastapaino: Tampere.

Harjunen, Hannele (2009), *Women and fat. Approaches to the social study of fatness*, Jyväskylän yliopiston kirjasto: Jyväskylä.

Hendrickse, J., Arpan, L. M., Clayton, R. B & Ridgeway, J. L. (2017), Instagram and college women's body image: Investigating the roles of appearance related comparisons and intrasexual competition. *Computers in Human Behaviour*, (vol 74), 92-100.

Instagram. Saatavilla:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.instagram.android&hl=en> (viitattu 31.7.2017).

Instagramin yhteisö säännöt. Saatavilla:

https://help.instagram.com/477434105621119?helpref=page_content (viitattu 17.4.2019)

Karkulehto, Sanna., Rossi, Leena-Maija (2017), *Sukupuoli ja väkivalta. Lukemisen etiikka ja politiikka*. Helsinki; Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Konttinen, Riitta & Laajoki, Liisa (2005), *Taiteen sanakirja*, Otava: Keuruu.

Kozinets, Robert (2015), *Netnography: Redefined*, (2nd edition.) Los Angeles: Sage.

Kyrölä, Katariina (2004), Piilossa kilojen alla. Lihavuus, sukupuoli ja seksuaalisuus 7-päivää lehdessä, *Tiedotustutkimus*, vol 3, 22-38.

Lähdesmäki, Tuuli (2010), *Gender, nation, narration. Critical readings of cultural phenomena*, Studies in Humanities 134. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Lönnqvist, Bo (1999), *Mitä etnologia on?* Teoksessa: Lönnqvist, Bo, Kiuru, Elina & Uusitalo, Eeva (1999), *Kulttuurin muuttuvat kasvot. Johdatusta etnologiatieteisiin*, SKS: Pieksämäki.

Mikkonen, Kai (2005), *Kuva ja sana. Kuvan ja sanan vuorovaikutus kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ikonoteksteissä*, Gaudeamus: Tampere.

Mäkelä, Anna., Puustinen, Liina., Ruoho, Iris., (toim.) (2006), *Sukupuolishow. Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*, Gaudeamus: Tampere.

Rossi, Leena-Maija (2003), *Heterotehdas. Televisiomainonta sukupuolituotantona*, Gaudeamus: Helsinki.

Rossi, Leena-Maija (2010), *Esityksiä, edustamista ja eroja: Representaatio on politiikkaa*, teoksessa: Knuutila, Tarja., Lehtinen, Aki Petteri., (2010), *Representaatio. Tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi*, Gaudeamus: Helsinki.

Salime, Zakia (2014), New Feminism as "Personal revolutions". *Microrebellious Bodies. Signs: Journal of Women in Culture and Society* , Vol. 40 (1): 14-20.

Seppänen, Janne (2005), *Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*, Vastapaino: Tampere.

Sosiaalinen konstruktio. Saatavilla:

https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:sosiaalinen_konstruktio (viitattu 27.8.2019).

Tiggemann, M. & Zaggardo, M. (2018) `Strong is the new skinny`: A content analysis of #fitspiration images on Instagram, *Journal of Health Psychology*, vol. 23(8) 1003-1011.

Uusliberaalit ruumiit ja lihavuus. Saatavilla:

Harjunen, Hannele. (2016, 20.4.2016), *Uusliberaalit ruumiit ja lihavuus*. Jyväskylän yliopisto: Tiedeblogi. <https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/harjunen>. (viitattu 2.4.2019)

Viikari, Auli (toim.) (1991), *Intertekstuaalisuus. Suuntia ja sovelluksia*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: Tampere.

Vänskä, Annamari (2006), *Vikuroivia vilkaisuja. Ruumis, sukupuoli, seksuaalisuus ja visuaalisen kulttuurin tutkimus*. Taidehistoriallisia tutkimuksia 35. Taidehistorian seura: Helsinki.